

Fremsat den 29. marts 2012 af miljøministeren (Ida Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love¹⁾

(Reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet m.v.)

Miljøministeriet

§ 1

I lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet, som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 4 indsættes kapitel 4 a:

»Kapitel 4 a

Nævnets sagsbehandling

§ 12 a. Nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Stk. 2. Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om indgivelse af klage til Natur- og Miljøklagenævnet, herunder om krav til klagens indhold og form.

§ 12 b. Nævnet skal, når en sag undtagelsesvis hjemvises, redegøre for nævnets overvejelser i forbindelse med behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen. Nævnet skal ligeledes vejlede myndigheden i førsteinstansen om, hvorledes sagen på disse punkter skal behandles.«

2. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Nævnet kan udsende breve og andre dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller lignende, og et sådant dokument sidestilles i retlig henseende med et dokument med personlig underskrift.«

3. § 18, stk. 1 og 2, affattes således:

»For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 500 kr. (2012-niveau).

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte gebyr (2012-niveau) reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der træffes i førsteinstansen fra og med den 1. januar. Det således regulerede beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på nævnets hjemmeside.«

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

4. § 18, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Miljøministeren kan fastsætte regler om den praktiske fremgangsmåde for betaling af gebyrer, herunder om elektronisk overførsel eller giroindbetaling, og regler om tilbagebetaling af gebyr, herunder om, at nævnet kan tilbagebetale gebyret til klageren, hvis klagen trækkes tilbage.«

5. Efter kapitel 6 indsættes kapitel 6 a:

»Kapitel 6 a

Digital klagesagsbehandling

§ 18 a. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem Natur- og Miljøklagenævnet og førsteinstansen vedrørende sager, som er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, skal ske ved anvendelse af digital kommunikation, herunder bestemte it-systemer, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende.«

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF, (EF-Tidende 2003 nr. L 41, side 26).

§ 2

I lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, jf. lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009, som ændret ved § 22 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, bekendtgørelse nr. 311 af 25. marts 2010, bekendtgørelse nr. 863 af 28. juni 2010, § 4 i lov nr. 553 af 1. juni 2011, § 9 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 5 i lov nr. 1384 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 56, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 3

I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 945 af 24. september 2009, som ændret ved § 6 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 16 i lov nr. 341 af 27. april 2011 og § 19 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 63, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til

nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 63, stk. 5, der bliver stk. 7, indsættes efter 1. punktum:

»Miljøministeren kan dog bestemme, at klage ikke har opsættende virkning, hvis der ellers er fare for at ødelægge eller væsentligt forringe en naturtype eller for at skabe forstyrrelse med betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.«

3. § 63, stk. 6, ophæves.

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

§ 4

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, som ændret senest ved lov nr. 1274 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 94 affattes således:

»§ 94. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 5

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009, som ændret ved § 2 i lov nr. 1271 af 16. december 2009, § 19 i lov nr. 1505 af 27. december 2009, § 4 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og lov nr. 424 af 10. maj 2011, § 2 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 2 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 60, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3, 4 og 5 bliver herefter stk. 5, 6 og 7.

§ 6

I lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009, som ændret ved § 18 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, lov nr. 122 af 23. februar 2011, § 15 i lov nr. 341 af 27. april 2011 og § 3 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 77 affattes således:

»§ 77. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

2. I § 84, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »miljøministeren«: » når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.«

§ 7

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009, som ændret ved § 3 i lov nr. 1151 af 17. december 2003, § 16 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 4 i lov nr. 1555 af 21. december 2010 og § 4 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 77, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 4. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 5. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 8

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 878 af 26. juni 2010, som ændret ved § 19 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 294 af 11. april 2011, § 5 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 5 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 54, stk. 1, nr. 1, udgår »og« og nr. 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»2) klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, og at

3) klage skal være modtaget senest ved klagefristens udløb.«

2. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens be-

dømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 9

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010, som ændret ved § 20 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 6 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 31, *stk. 8*, ophæves.

2. Efter § 31 indsættes:

»§ 32. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 10

I lov om undersøgelser, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (miljøskadeloven), jf. lov nr. 466 af 17. juni 2008, som ændret ved § 37 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, § 21 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 7 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 52, *stk. 1*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til miljøministeren. Miljøministeren skal, hvis ministeren vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra miljøministeren med ministerens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når miljøministeren videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender ministeren samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 11

I lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 8 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 16 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

»*Stk. 5.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 6. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 12

I lov om vandforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010, som ændret ved § 13 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 46 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 2 i lov nr. 1555 af 21. december 2010, § 7 i lov nr. 553 af 1. juni 2011, § 10 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 4 i lov nr. 1384 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 75, *stk. 3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 4. Når myndigheden videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 5. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videregivet til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 13

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 950 af 24. september 2009, som ændret ved § 3 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 11 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (Habitatdirektivet), EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (Miljøansvarsdirektivet), EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som senest ændret ved Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009, EU-Tidende 2009, nr. L 140, s. 114, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingindustrien og om ændring af direktiv 2004/35/EF, EU-Tidende 2006, nr. L 102, side 15 (Mineaffaldsdirektivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009 af 18. juni 2009, EU-Tidende 2009, nr. L 188, s. 14, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (Fuglebeskyttelsesdirektivet), EF-Tidende 2009, nr. L 20, side 7, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 31. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), EU-Tidende 2012, nr. L 26, s. 1.«

2. § 16, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videregive klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videregivelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens be-

dømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videregivet til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 5-6.

3. § 26 b, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videregive klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videregivelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videregivet til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 5-8.

4. I § 26 b, stk. 5, der bliver til stk. 7, ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 5 og 6«.

§ 14

I lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer, lov nr. 1505 af 27. december 2009, som ændret ved § 23 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 12 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 17, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og

som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 15

I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 24. september 2009, som ændret ved § 6 i lov nr. 1383 af 21. december 2009, § 7 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 13 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 53 j, *stk. 2*, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 3 bliver herefter til stk. 4.

§ 16

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 24. september 2009, som ændret ved § 15 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 423 af 10. maj 2011, § 3 i lov nr. 632 af 14. juni 2011, § 14 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 1 i lov nr. 1275 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 51, *stk. 5*, udgår »Klage efter stk. 1 indgives af de klageberettigede efter § 52 til den myndighed, der har truffet afgørelsen.« og »Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.«

2. I § 51 indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»*Stk. 6.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens

udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 7. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 8. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 17

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009, som ændret ved § 4 i lov nr. 1519 af 27. december 2009, § 5 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, lov nr. 293 af 11. april 2011, § 3 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 15 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 69, *stk. 1*, affattes således:

»Dyrkning, jordbehandling, plantning, jf. dog § 34, terrænændring, anbringelse af hegn, jf. dog § 29, og opførelse af bygværker i landzone må ikke foretages i en bræmme på 2 m langs åbne naturlige vandløb og søer. Det samme gælder langs kunstige vandløb og søer, der i vandplanen efter miljømålsloven enten skal opfylde miljømålet godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale. Bestemmelsen gælder dog ikke for isolerede søer under 100 m².«

2. § 82, *stk. 1*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet

kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 2-6 bliver herefter stk. 4-8.

§ 18

I lov om nationalparker, jf. lov nr. 533 af 6. juni 2007, som ændret ved § 30 i lov nr. 1336 af 19. december 2008 og § 11 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 16 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 31, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 19

I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 928 af 24. september 2009, som ændret ved § 12 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 17 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 44, stk. 9, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 9. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 10. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 11. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne

er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 10 bliver herefter stk. 12.

§ 20

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009, som ændret ved § 5 i lov nr. 1383 af 21. december 2009, § 3 i lov nr. 1519 af 27. december 2009, § 1 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 553 af 1. juni 2011, § 12 i lov nr. 591 af 14. juni 2011 og § 18 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 87, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 5-7.

§ 21

I lov om kolonihaver, jf. lovbekendtgørelse nr. 790 af 21. juni 2007, som ændret ved § 26 i lov nr. 1336 af 19. december 2008 og § 9 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 11, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin ud-

talelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 22

I lov om sommerhuse og camping m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 785 af 21. juni 2007, som ændret ved § 3 i lov nr. 391 af 25. maj 2009, § 1 i lov nr. 1271 af 16. december 2009, § 4 i lov nr. 1383 af 21. december 2009 og § 8 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 10 e, stk. 4, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 4. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 5. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 6. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 5 bliver herefter til stk. 7.

§ 23

I lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 469 af 12. juni 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1518 af 27. december 2009 og § 14 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 26, stk. 6, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 6. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til det vandselskab, der har truffet afgørelsen.

Vandselskabet skal, hvis det vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 7. Når vandselskabet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 7 bliver herefter til stk. 8.

§ 24

I lov nr. 522 af 26. maj 2010 om havstrategi foretages følgende ændringer:

1. § 21, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 25

I lov om aktindsigt i miljøoplysninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006, som ændret ved lov nr. 571 af 9. juni 2006 og § 17 i lov nr. 484 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 4 a, stk. 2, ophæves.

2. §§ 4 b og 4 c ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 4 b. Klage indgives skriftligt til den myndighed, det organ eller den forsyningsvirksomhed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden, organet eller forsyningsvirksomheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

§ 4 c. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og når den, som anmodningen stiles til, ikke er forpligtet eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.

§ 4 d. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 3, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henviser til en anvendt standardprocedure.«

Kulturministeriet

§ 26

I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 1517 af 27. december 2009, § 25 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 26 i lov nr. 1531 af 21. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 29 v, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-5 bliver herefter til stk. 5-7.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

§ 27

I lov om miljøvenligt design af energirelaterede produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1068 af 15. september 2010, som ændret ved § 29 i lov nr. 455 af 18. maj 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 14 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 5-7.

§ 28

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2012.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på afgørelser truffet i førstinstansen efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Verserende klagesager over afgørelser påklaget af ministeren efter § 84, stk. 1, nr. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, færdigbehandles af Natur- og Miljøklagenævnet.

§ 29

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1, § 10 og § 16 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
 - 1.1. Lovforslagets hovedindhold
 - 1.2. Den overordnede baggrund for lovforslaget
 - 1.3. Hovedlinjerne i lovforberedelsen
2. Fokuseret sagsbehandling i Natur- og Miljøklagenævnet
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Ekspertudvalgets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Begrænsning af Natur- og Miljøklagenævnets hjemvisninger og vejledningspligt ved hjemvisning
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Ekspertudvalgets overvejelser
 - 3.3. Den foreslåede ordning
4. Nedsættelse af klagegebyret for organisationer m.v. og pristalsregulering af klagegebyret
 - 4.1. Gældende ret
 - 4.2. Ekspertudvalgets overvejelser
 - 4.3. Den foreslåede ordning
5. Adgang til at sende breve fra Natur- og Miljøklagenævnet uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift
 - 5.1. Gældende ret
 - 5.2. Den foreslåede ordning
6. Natur- og Miljøklagenævnet kan tilbagebetale klagegebyret, hvis klagen trækkes tilbage
 - 6.1. Gældende ret
 - 6.2. Ekspertudvalgets overvejelser
 - 6.3. Den foreslåede ordning
7. Indsendelse af klager gennem førsteinstansen
 - 7.1. Gældende ret
 - 7.2. Ekspertudvalgets overvejelser
 - 7.3. Den foreslåede ordning
8. Digital klagesagsbehandling
 - 8.1. Gældende ret
 - 8.2. Den foreslåede ordning
9. Ændring af ministerens klageadgang efter husdyrgodkendelsesloven
 - 9.1. Gældende ret
 - 9.2. Den foreslåede ordning
10. Præcisering af bræmmebestemmelse i vandløbsloven
 - 10.1. Gældende ret
 - 10.2. Den foreslåede ordning
11. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
 - 11.1. De økonomiske og administrative konsekvenser for staten
 - 11.2. De økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne
 - 11.3. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
 - 11.4. De administrative konsekvenser for borgerne
12. De miljømæssige konsekvenser
13. Forholdet til EU-retten
14. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
15. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget indeholder ændringer i lov om Natur- og Miljøklagenævnet, og i klagerreglerne i de gældende love

med klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet. Formålet er at gennemføre en række ændringer i klagesystemet på natur- og miljøområdet, der medvirker til yderligere at sikre en hurtig og effektiv behandling af klagesager.

Forslaget indeholder en bestemmelse om, at Natur- og Miljøklagenævnet kan fokusere behandlingen af en klagesag på de forhold, der er påklaget og, hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold.

Herudover indeholder forslaget en bestemmelse om, at Natur- og Miljøklagenævnet kun undtagelsesvis kan hjemvise sager. Når en sag hjemvises, skal nævnet redegøre for nævnets overvejelser i forbindelse med behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen og vejlede førsteinstansen om, hvorledes sagen på disse punkter skal behandles.

Det foreslås endvidere, at alle klagesager skal indsendes gennem førsteinstansen, der forpligtes til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen. Målet er, at flere sager løses uden klagesagsbehandling i nævnet. Hvis førsteinstansen inddrages i forhandlinger om projektilpasninger, efter klagen er videresendt, skal førsteinstansen straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, så nævnet har mulighed for at sætte behandlingen af klagesagen i bero.

Endvidere foreslås det, at miljøministeren i lov om Natur- og Miljøklagenævnet bemyndiges til at fastsætte regler om digital klagesagsbehandling på de lovområder, som er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence med henblik på fastsættelse af regler, som forpligter førsteinstanserne til at videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet via en elektronisk klageformular.

Det foreslås, at klagegebyret nedsættes for organisationer, virksomheder m.v. og fastsættes til 500 kr. for alle klagere. For at fastholde effekten af klagegebyret indeholder lovforslaget forslag om, at klagegebyret fremover pristalsreguleres.

Endelig foreslås det, at ministeren får hjemmel til at fastsætte regler om, at Natur- og Miljøklagenævnet kan tilbagebetale klagegebyret, når klageren efter forhandlinger med ansøgeren og førsteinstansen om tilpasninger af det ansøgte projekt trækker sin klage tilbage.

Uafhængigt af ekspertudvalgets anbefalinger foreslås det, at kravet om, at alle breve i afgørelsessager skal underskrives, fraviges for så vidt angår Natur- og Miljøklagenævnet.

Det foreslås ligeledes, at miljøministerens klageadgang over kommunalbestyrelsens afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven ændres således, at ministeren fremover kun kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelser, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.

Endelig foreslås en ændring af vandløbslovens bestemmelse om 2 m dyrkningsfri bræmme langs visse vandløb og søer, så det præciseres, at rørlagte vandløb ikke skal have 2 m-bræmme.

1.2. Den overordnede baggrund for lovforslaget

Som et blandt flere initiativer rettet mod klagesagsbehandlingen på natur- og miljøområdet blev regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne, som led i forhandlingerne om en finanslovsaftale for 2011, enige om at nedsætte et hurtigt arbejdende eksternt ekspertudvalg (det eksterne eks-

pertudvalg vedrørende klagesystemet på natur- og miljøområdet), der skulle forberede en samlet reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet.

Lovforslaget har til formål at implementere hovedparten af ekspertudvalgets anbefalinger, der kræver lovændringer.

1.3. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Ekspertudvalget startede sit arbejde i december 2010. Sekretariatsbetjeningen af ekspertudvalget er blevet ledet af Miljøministeriet. Herudover har der deltaget repræsentanter fra Fødevarerministeriet og Finansministeriet.

Ekspertudvalget har afholdt 10 møder med sekretariatet og med ressourcepersoner fra Miljøministeriet og Natur- og Miljøklagenævnet. Møderne er blevet brugt til at identificere hovedudfordringerne for klagesystemet på natur- og miljøområdet, metodiske overvejelser vedrørende tilrettelæggelsen af kortlægningen og drøftelse af udvalgets anbefalinger.

Herudover har ekspertudvalget afholdt to seminarer med deltagelse af repræsentanter for en bred kreds af interessenter i klagesystemet på natur- og miljøområdet, herunder KL, DN, DI og Landbrug & Fødevarer. Det første seminar havde til formål at give interessenterne mulighed for at komme med ideer og forslag til forbedringer af klagesystemet. Hovedformålet med det andet seminar var en præsentation og diskussion af hovedlinjerne i ekspertudvalgets anbefalinger.

Ekspertudvalget afleverede sin rapport til miljøministeren den 18. maj 2011.

2. Fokuseret sagsbehandling i Natur- og Miljøklagenævnet

2.1. Gældende ret

Officialprincippet betegner en alment gældende retsgrund-sætning om forvaltningens sagsoplysning. Princippet indebærer, at det er forvaltningen og ikke sagens parter - ansøgere, klagere med flere - som har ansvaret for sagens oplysning. Forvaltningen skal aktivt sørge for, at der til afgørelsen af en sag foreligger alle de nødvendige oplysninger.

Princippet gælder også for den administrative rekurs, herunder særlige klageorganer som Natur- og Miljøklagenævnet. Princippet indebærer, at rekursinstansen har ansvaret for sagens oplysning og normalt skal være aktiv med hensyn til fremskaffelse af fakta, herunder nye fakta, hvor dette er nødvendigt. Hvis klager ikke problematiserer det faktiske grundlag vil det dog i praksis være forholdsvis sjældent, at rekursorganet selv søger at fremskaffe nye oplysninger, men rekursinstansen har dog pligt til at vurdere, om førsteinstansens oplysninger i sagen er tilstrækkelige i forhold til det retlige grundlag, som efter rekursinstansens vurdering er relevant i sagen. (Karsten Revsbech. Forvaltningsret Alm. Emner, 5. udg. 2009, s. 341. Der kan også henvises til Karsten Loiborg, Forvaltningsret, 2. udg., 2002, s. 999.)

Officialprincippet indebærer endvidere, at rekursinstansen ikke som i den civile retspleje er bundet af parternes påstande og anbringender (forhandlingsprincippet). Det antages

således, at rekursinstansen i almindelighed ikke er bundet af de spørgsmål, som er anført i klagen.

Det antages samtidig, at rekursinstansen er forpligtet til at tage stilling til de påstande og relevante anbringender, som klager anfører (Karsten Revsbech, *ibid*, s. 322).

Det følger af bemærkningerne til forslag til lov om Natur- og Miljøklagenævnet (L 103 2009, 1. samling), som er afspejlet i forretningsordenen for Natur- og Miljøklagenævnet, at »Natur- og Miljøklagenævnet skal tage stilling til relevante klagepunkter. Det vil sige klagepunkter, der vil kunne føre til, at den indklagede afgørelse ophæves, ændres eller hjemvises. I visse sager, vil sagsbehandlingen kunne koncentreres om et enkelt klagepunkt, hvis det for eksempel efter en foreløbig gennemgang viser sig, at det pågældende klagepunkt indebærer, at den indklagede afgørelse skal ophæves. Det bør dog anføres i afgørelsen, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere væsentlige mangler, så risikoen for at gentage disse mindskes.«

2.2. Ekspertudvalgets overvejelser

Det er, bl.a. på baggrund af oplysninger fra Natur- og Miljøklagenævnets sekretariat, ekspertudvalgets opfattelse, at nævnet bruger unødvendigt mange ressourcer, dels på at behandle spørgsmål, som der ikke er klaget over, dels på at undersøge og tage stilling til klagepunkter af uvæsentlig betydning for natur- og miljøbeskyttelsen.

Som eksempel på det første, har ekspertudvalget anført en klage over en miljøgodkendelse, eventuelt efter husdyrgodkendelsesloven, hvor der alene peges på lugtgener fra anlægget, men hvor klagenævnets praksis fører til en mere omfattende og tidskrævende undersøgelse af andre elementer i godkendelsen, bl.a. vedrørende beskyttelse af natur, grundvand m.v.

Som eksempel på det andet, har ekspertudvalget anført en klage over en kommunal lokalplanvedtagelse, hvor der er anført en lang række forskellige klagepunkter, eventuelt fra forskellige personer, hvoraf enkelte er relevante og væsentlige, mens andre er af underordnet betydning.

Ekspertudvalget anbefaler af ressourcemæssige hensyn, at officialprincippets rækkevidde for Natur- og Miljøklagenævnets klagesagsbehandling indskrænkes, således at nævnet kan begrænse sin efterprøvelse af en klagesag til de forhold, der er klaget over, og også kan afvise at behandle klagepunkter, som nævnet finder er af uvæsentlig betydning i en sag, der i øvrigt realitetsbehandles. Det bør i sådanne sager fremgå af afgørelsen, hvilke forhold nævnet har taget stilling til.

2.3. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet er enig med ekspertudvalget i, at Natur- og Miljøklagenævnet i almindelighed ikke skal behandle forhold, der ikke er klaget over. Som ekspertudvalget har anført, har Natur- og Miljøklagenævnet på visse sagsområder brugt unødvendigt mange ressourcer på at behandle spørgsmål, som der ikke er klaget over. Under henvisning til den hidtidige praksis i Natur- og Miljøklagenævnet har mi-

nisteriet derfor fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte en bestemmelse i loven om, at Natur- og Miljøklagenævnet som udgangspunkt alene skal tage stilling til de forhold, der er klaget over. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til afsnit 2.1 vedrørende gældende ret for fokuseret sagsbehandling.

Forslaget om, at Natur- og Miljøklagenævnet alene tager stilling til de påklagede forhold, ændrer ikke på, at nævnet er underlagt officialprincippet. Nævnet vil således også fremover have ansvaret for sagens oplysning, og skal således være aktivt med hensyn til fremskaffelse af fakta, herunder nye fakta, hvor det er nødvendigt for at tage stilling til klagen. Nævnet skal endvidere som udgangspunkt tage stilling til alle påstande og relevante anbringender, som klager gør gældende.

Nævnet vil dog som hidtil i visse sager kunne koncentrere sagsbehandlingen om et enkelt klagepunkt, hvis det pågældende klagepunkt efter nævnets opfattelse fører til, at afgørelsen ophæves, jf. herved den foreslåede § 12 a, stk. 2, hvorefter nævnet, hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold.

Dog finder Miljøministeriet, at pligten til i afgørelsen at anføre, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere væsentlige mangler, alene bør omfatte væsentlige mangler, som Natur- og Miljøklagenævnet konstaterer i forbindelse med klagesagsbehandlingen og ikke bør indebære en pligt til en fuldstændig gennemgang af sagen med henblik på at konstatere eventuelle øvrige væsentlige mangler ved afgørelsen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til afsnit 3 vedrørende nævnets vejledningspligt i forbindelse med hjemvisning af sager.

For så vidt angår de sager, hvor nævnets afgørelse går ud på, at den påklagede afgørelse stadfæstes, vil nævnet fortsat, inden afgørelsen træffes, skulle forholde sig til alle relevante klagepunkter, det vil sige klagepunkter, der vil kunne føre til, at den indklagede afgørelse ophæves, ændres eller hjemvises. I modsat fald vil der være en risiko for, at nævnet ikke retter op på førsteinstansens fejl, selv om de var anført i klagen.

Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at nævnet i særlige tilfælde kan eller skal tage stilling til andre forhold end de, der er angivet i klagen, jf. overfor under afsnit 2.1. Nævnet vil således fortsat have mulighed for, og efter omstændighederne pligt til, at inddrage andre forhold end de, der er klaget over, f.eks. vedrørende overholdelse af EU's naturbeskyttelsesdirektiver. Dette kan være relevant, hvor dele af førsteinstansens afgørelse, der ikke er påklaget, åbenbart lider af en EU-retlig mangel eller af andre åbenbare og væsentlige retlige mangler, herunder tilsidesættelse af grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger om f.eks. habilitet, eller hvor det ikke kan udelukkes at afgørelsen vil medføre væsentlige negative natur- og miljømæssige konsekvenser.

Det er Miljøministeriets forventning, at den foreslåede bestemmelse, hvorefter nævnet kan begrænse sin prøvelse af

en afgørelse til de forhold, der er klaget over, vil indebære en fokusering og effektivisering af nævnets sagsbehandling. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan vise sig et behov for nærmere regler om indgivelse af klager til nævnet med henblik på at sikre nævnet de bedste muligheder for på grundlag af klagen at fokusere sagsbehandlingen. Dette vil medvirke til at sikre, at nævnets ressourcer anvendes på de forhold, som klager finder relevant og ønsker. Det foreslås derfor, at ministeren med hjemmel i den foreslåede bestemmelse skal kunne stille krav om, at klagen skal opfylde nærmere fastsatte krav til form og indhold, herunder om, at klagen skal angive, på hvilke punkter afgørelsen anses for urigtig, og begrundelsen herfor. En lignende ordning kendes fra andre lovområder, herunder eksempelvis for klager til Landsskatetretten.

3. Begrænsning af Natur- og Miljøklagenævnets hjemvisninger og vejledningspligt ved hjemvisning

3.1. Gældende ret

Natur- og Miljøklagenævnet kan som en af sine reaktionsmuligheder overfor en afgørelse hjemvise en afgørelse til fornyet behandling i førsteinstansen. Det følger af den almindelige forvaltningsret, at nævnet kan hjemvise, hvor afgørelsen ophæves på grund af væsentlige sagsbehandlingsfejl eller i tilfælde, hvor der foreligger væsentlige nye oplysninger, som ikke forelå på afgørelsestidspunktet i førsteinstansen, og hvor det samtidigt – bl.a. af hensyn til at klagerne fortsat har en rekursmulighed – bør overlades til førsteinstansen at træffe afgørelse i sagen på det nye grundlag.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal en hjemvist afgørelse ledsages af en vejledning til førsteinstansen om behandlingen af de forhold, der har ført til hjemvisning af sagen.

3.2. Ekspertudvalgets overvejelser

Ekspertudvalget har i sin undersøgelse af Natur- og Miljøklagenævnets sagsbehandling hæftet sig ved nævnets hjemvisningspraksis, som bl.a. har udmøntet sig i hjemvisning af et meget stort antal afgørelser truffet efter husdyrgodkendelsesloven.

Udfordringerne ved nævnets hjemvisningspraksis blev også rejst på det første af to seminarer med deltagelse af en bred kreds af interessenter på natur- og miljøområdet. Der fremkom i den forbindelse forslag om, at nævnet færdigbehandler flere sager og giver grundig, operationel vejledning, når der hjemvises.

Ekspertudvalget anbefaler på denne baggrund, at nævnets vejledningspligt over for førsteinstansen, når en sag undtagelsesvis hjemvises, bliver lovfæstet, og at rammerne for nævnets hjemvisning af sager til fornyet behandling i førsteinstansen præciseres. Nævnet bør altid give en grundig vejledning til førsteinstansen, når en sag undtagelsesvis hjemvises.

Ekspertudvalget ønsker med ordet »undtagelsesvis« at tilkendegive, at nævnet, i højere grad end i dag, skal undlade

hjemvisning i sager, hvor færdigbehandling ikke kræver uforholdsmæssigt store ressourcer, og hvor det i øvrigt forekommer retssikkerhedsmæssigt ubetænkeligt. Det kan ligeledes tillægges betydning, om nævnet kan behandle sagen inden for de sagsbehandlingstider, der fremgår af resultatkontrakten.

3.3. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet er enig med ekspertudvalget i, at det er hensigtsmæssigt, at Natur- og Miljøklagenævnet ikke hjemviser sager, der kan færdigbehandles af nævnet, og at nævnet ledsager hjemviste sager med en grundig vejledning til førsteinstansen om baggrunden for hjemvisning og om, hvorledes førsteinstansen på disse punkter skal behandle sagen. Det foreslås derfor, at Natur- og Miljøklagenævnets hjemvisningsadgang præciseres ved, at der fastsættes en lovbestemmelse om, at nævnet kun undtagelsesvist kan hjemvise en sag. Det fastsættes endvidere, at nævnet skal redegøre for nævnets overvejelser i forbindelse med behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen. Natur- og Miljøklagenævnet skal ligeledes vejlede myndigheden i førsteinstansen om, hvorledes sagen på disse punkter skal behandles.

Med forslaget præciseres det således, at Natur- og Miljøklagenævnets reaktionsmulighed overfor en ugyldig afgørelse i form af hjemvisning af sagen til fornyet behandling i førsteinstansen skal benyttes restriktivt, og at klagesagerne så vidt muligt skal færdigbehandles i Natur- og Miljøklagenævnet. Ved vurderingen af, om en sag skal hjemvises, kan Natur- og Miljøklagenævnet lægge vægt på, om sagen i nævnet i væsentlig henseende har ændret karakter i forhold til den påklagede sag, ligesom der kan lægges vægt på den konkrete ressourceanvendelse ved at færdigbehandle sagen i nævnet i forhold til den samlede ressourceanvendelse i nævnet og førsteinstansen ved en hjemvisning. Det kan dog ikke tillægges betydning, om nævnet kan behandle sagen inden for de sagsbehandlingstider, der fremgår af resultatkontrakten.

Den foreslåede ordning vil ikke have betydning for nævnets hjemvisningspraksis for de retlige klager efter planloven, i de tilfælde hvor der er tale om retlig prøvelse, og hvor nævnet ikke kan reparere eventuelle mangler. Dette gælder f.eks. sager om dispensationer fra lokalplaner efter planloven. Tilsvarende gælder i sager med væsentlige retlige mangler, hvor førsteinstansen f.eks. fejlagtigt har vurderet, at en aktivitet ikke kræver tilladelse. Endelig skal nævnet kunne hjemvise sager af hensyn til, at klageren fortsat har en reel rekursmulighed.

Med forslaget tilsigtes ingen fravigelser af de almindelige forvaltningsretlige principper for Natur- og Miljøklagenævnets reaktionsmuligheder over for førsteinstansen påklagede afgørelser i form af stadfæstelse, ophævelse og ændringer af afgørelsen.

Forslaget fastsætter endvidere en udtrykkelig bestemmelse om Natur- og Miljøklagenævnets vejledningspligt i forbindelse med hjemvisning af sager til førsteinstansen. Vejled-

ningspligten omfatter efter forslaget behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal, når en sag undtagelsesvis hjemvises, redegøre for nævnets overvejelser i forbindelse med behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen. Natur- og Miljøklagenævnet skal ligeledes vejlede myndigheden i førsteinstansen om, hvorledes sagen på disse punkter skal behandles. Hvis nævnet i forbindelse med klagesagsbehandlingen har konstateret øvrige væsentlige mangler, skal disse anføres i afgørelsen. Nævnet har derimod ikke pligt til at foretage en fuldstændig gennemgang af sagen med henblik på at konstatere eventuelle øvrige væsentlige mangler ved sagen med henblik på at kunne vejlede førsteinstansen om behandlingen af disse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til afsnit 2.3 vedrørende fokuseret sagsbehandling.

4. Nedsættelse af klagegebyret for organisationer m.v. og pristalsregulering af klagegebyret

4.1. Gældende ret

Gebyret på 500 kr. blev indført i Naturklagenævnet pr. 1. marts 2004 ud fra et ønske om at nedbringe sagsmængden og sagsbehandlingstiderne. Samtidig med det nye Natur- og Miljøklagenævns oprettelse pr. 1. januar 2011, blev gebyret udbredt til også at dække de love, der tidligere hørte under Miljøklagenævnet, samt afgørelser efter den øvrige lovgivning, hvor der er klageadgang til nævnet, men hvor der tidligere ikke har været hjemmel til at fastsætte regler om klagegebyr, f.eks. i sager efter museumsloven. Gebyret blev hævet til 3.000 kr. for andre end privatpersoner, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Der betales dog ikke klagegebyr vedr. klager over fredningsafgørelser, klager over ekspropriationsbeslutninger, klager over afgørelser efter naturbeskyttelseslovens §§ 19 d-19 f, klager over afgørelser efter skovlovens §§ 19-21, og klager der udelukkende vedrører afslag på aktindsigt, se her til Lov nr. 1608 af 22. december 2010 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love.

4.2. Ekspertudvalgets overvejelser

Ekspertudvalget anbefalede, at gebyrerne fremover reguleres, så de følger med den almindelige pris- og lønudvikling. Udvalget anbefaler samtidig, at klagegebyret for private hæves fra 500 kr. til 800 kr.

4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at klagegebyret nedsættes for organisationer, virksomheder m.v., som i dag betaler 3000 kr., og at gebyret fastsættes til 500 kr. for alle – både privatpersoner, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder med flere. Såfremt ændringen i gebyrsatsen medfører stigende sagsbehandlingstider, vil Miljøministeriet iværksætte tiltag, der vil begrænse dette.

For at sikre, at gebyret også fremadrettet skal have en størrelse, hvor potentielle klager tænker sig om en ekstra gang, foreslås, at klagegebyret pristalsreguleres parallelt med, hvad der gælder for klagegebyret til Landsskatteretten med virkning fra den 1. januar for afgørelser, der er truffet i førsteinstansen 1. januar eller derefter. Reguleringen sker efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks, som løbende offentliggjort i forslag til finanslov. Disse satser er tilgængelige i maj-juni, hvilket giver nævnet den fornødne tid til at regulere og offentliggøre gebyrstørrelserne inden 1. januar.

Det regulerede beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Det afrundes til nærmeste hele 100 og justeres således første gang, når det regulerede beløb overstiger 550 kr. Ved en årlig stigning på f.eks. 2 pct. vil gebyret med denne metode først blive reguleret i 2017 til 600 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet skal offentliggøre størrelsen af det pristalsregulerede gebyr på nævnets hjemmeside.

Det følger af forvaltningslovens almindelige bestemmelser om klagevejledning, at førsteinstanserne skal give korrekt og fyldestgørende klagevejledning. Førsteinstanserne bør derfor holde sig orienteret om de gældende gebyrstørrelser på nævnets hjemmeside, og indrette deres klagevejledninger i overensstemmelse hermed.

5. Adgang til at sende breve fra Natur- og Miljøklagenævnet uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift

5.1. Gældende ret

I forbindelse med en undersøgelse af Arbejdsskadestyrelsen udtalte Folketingets Ombudsmand i 2008, at der gælder en retssædvane om, at statslige forvaltningsmyndigheders udgående breve skal være forsynet med en personlig underskrift. Ombudsmanden udtalte videre, at denne retssædvane gælder med lovkraft, hvilket indebærer, at det kræver lov hjemmel at fravige den. Underskriften kan være håndskrevet eller en gengivelse af en underskrift, som indsættes elektronisk. Det fremgår af udtalelsen, at kravet om underskrift er begrundet i retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn.

Der er flere steder i gældende ret indsat lovhjemmel til at fravige kravet om underskrift. Bl.a. indeholder skatteforvaltningslovens § 35, stk. 2, hjemmel til, at skatteministeren kan fastsætte regler om udstedelse af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at et sådant dokument i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift. Tilsvarende giver arbejdsskadesikringslovens § 39 a beskæftigelsesministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at visse typer dokumenter kan udstedes uden underskrift.

Selskabslovens § 19 fastsætter, at breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form, og at dokumenterne i retlig henseende er ligestillet uanset for-

men. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at dokumenterne kan være med eller uden underskrift, kan forsynes med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens valg. Bekræftelse af elektroniske dokumenters ægthed skal dog efter bestemmelsen ske med digital signatur eller tilsvarende elektronisk signatur.

Ved lov nr. 341 af 27. april 2011 og lov nr. 1273 af 21. december 2011 er der på Miljøministeriets område i lov om miljøbeskyttelse, lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., lov om skove og lov om jagt- og vildtforvaltning indsat bestemmelser, der indeholder hjemmel til at fravige underskriftskravet.

Der er ikke i dag i lov om Natur- og Miljøklagenævnet hjemmel til at fastsætte regler, der fraviger underskriftskravet for nævnets vedkommende.

5.2. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet finder, at de digitale muligheder bør udnyttes bedst muligt og i det omfang, der ikke er retssikkerhedsmæssige hensyn, der taler imod. Det foreslås derfor, at der fastsættes en lovbestemmelse om, at Natur- og Miljøklagenævnet kan udsende breve og andre dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller lignende, og at et sådant dokument i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift.

Natur- og Miljøklagenævnet udsender mange dokumenter, hvilket så vidt muligt og i stigende omfang sker elektronisk. Forslaget giver nævnet mulighed for at udsende dokumenter – herunder e-mails og breve, der sendes som vedhæftede filer til e-mails – uden underskrift. En sådan ordning vil medvirke til at styrke den digitale sagsgang i nævnet.

Forslaget ændrer ikke ved, at det skal fremgå af de dokumenter, Natur- og Miljøklagenævnet sender, hvem der er sagsbehandler på sagen. Indeholder dokumentet en afgørelse, skal det desuden fremgå, hvem der har truffet afgørelsen. Herved sikres det, at det fortsat er muligt at konstatere, om afgørelsen er truffet af en medarbejder, der er kompetent til at træffe afgørelsen og ikke er inhabil i sagen.

Det forventes, at nævnet i første omgang alene vil udnytte bemyndigelsen i forhold til kvitteringsbreve, orienteringsbreve, standardhøringer, rykkerbreve, svar på spørgsmål om sagsbehandling, svar på rykkere, standardafgørelser om klagegebyr og andre standardiserede breve.

Dokumenter, der indeholder en afgørelse, forventes nævnet fortsat at underskrive. For disse gælder der det særlige hensyn, at modtageren skal kunne konstatere, at der er tale om den endelige afgørelse og ikke et udkast, der er fremsendt ved en fejl. Desuden giver underskriften en vis sikring mod forfalskning. Hvis udviklingen på et senere tidspunkt giver mulighed for på betryggende vis at varetage hensynet til retssikkerheden for klagesagens parter, vil nævnet – således som bemyndigelsen er formuleret – også kunne udsende afgørelser uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller lignende.

6. Natur- og Miljøklagenævnet kan tilbagebetale klagegebyret, hvis klagen trækkes tilbage

6.1. Gældende ret

Med hjemmel i lov om Natur- og Miljøklagenævnet er der fastsat regler om, at klageren i en række tilfælde får klagegebyret tilbagebetalt. Det følger heraf, at klagegebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Efter de gældende regler får klageren ikke sit klagegebyr tilbagebetalt, hvis klagen trækkes tilbage.

6.2. Ekspertudvalgets overvejelser

Udvalget vurderer, at afgørelsens adressat og klageren ofte efter indgivelsen af en klage kan nå til enighed om nogle tilpasninger af det påklagede projekt, der gør klageren villig til at trække klagen tilbage, hvorefter der træffes en ny førsteinstansafgørelse på baggrund af en ny ansøgning. Trækker klageren sin klage tilbage, bliver gebyret imidlertid ikke tilbagebetalt, medmindre førsteinstansen træffer en ny afgørelse i sagen, som kan betragtes som om, at klageren har fået medhold. Gebyrreglerne kan dermed blive en barriere for, at klagesager finder en hurtig og smidig løsning uden for det formaliserede klagesystem. Denne vurdering understøttes af tilkendegivelser fra det første af de to seminarer med repræsentanter fra en bred kreds af interessenterne i natur- og miljølovgivningen, som udvalget har afholdt. Ekspertudvalget anbefaler på denne baggrund, at reglerne ændres, så klagegebyret kan tilbagebetales, hvis klageren trækker sin klage tilbage, inden Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

6.3. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet er enig med ekspertudvalget i, at der er rimeligt, at klageren får klagegebyret tilbagebetalt, når klagen trækkes tilbage efter forhandlinger med adressaten og førsteinstansen om tilpasninger af det påklagede projekt. Det foreslås derfor, at miljøministeren får hjemmel til at fastsætte regler om, at Natur- og Miljøklagenævnet kan tilbagebetale gebyret til klageren, hvis klagen trækkes tilbage.

Formålet med den foreslåede ordning er, at tilskynde klageren til at gå i forhandlinger med afgørelsens adressat og førsteinstansen om tilpasninger af det påklagede projekt. Det vil derfor fremgå af de regler, ministeren kan fastsætte, at det er i denne situation, Natur- og Miljøklagenævnet kan foretage en tilbagebetaling af klagegebyret. Reglerne om tilbagebetaling formuleres således, at nævnet kan – men ikke skal – tilbagebetale klagegebyret, når klagen trækkes tilbage. Nævnet kan efter en konkret vurdering nå frem til, at tilbagebetalingen ikke vil være rimelig, eksempelvis hvis klagen trækkes tilbage på et meget sent tidspunkt. Hvis klageren eksempelvis er adressat for afgørelsen, og vedkommande først efter at have fået et afgørelsesudkast i partshøring,

der går vedkommende imod, trækker klagen tilbage, vil det virke urimeligt, hvis klagegebyret tilbagebetales. Ved Natur- og Miljøklagenævnets vurdering af, om klagegebyret skal tilbagebetales, kan nævnet tillige lægge vægt på, om klageren har underrettet nævnet om, at der er indledt forhandlinger, når det er disse forhandlinger mellem klageren og adressaten om tilpasninger af projektet, der har ført til, at klagen trækkes tilbage.

7. Indsendelse af klager gennem førsteinstansen

7.1. Gældende ret

Efter gældende ret skal klager på natur- og miljøområdet på de fleste lovområder indgives til førsteinstansen, der videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Det fremgår af flere af lovene, at klagen skal videresendes umiddelbart efter klagefristens udløb. Visse klager skal dog indsendes direkte til Natur- og Miljøklagenævnet, herunder retlige klager efter planloven og efter kemikalieloven. Førstnævnte klager udgør ca. en tredjedel af nævnets samlede klagesager.

Når førsteinstansen modtager en klage til Natur- og Miljøklagenævnet, antages det, at førsteinstansen bør overveje, om oplysningerne i klagen giver grundlag for at genoptage sagen. Genoptagelse af en sag kan ske, hvis afgørelsen lider af retlige mangler, eller hvis der i forbindelse med anmodningen om genoptagelse – i dette tilfælde klagen – er fremkommet relevante oplysninger, som ikke forelå ved sagens afgørelse, og som må antages at ville have haft væsentlig betydning for sagens udfald. Finder førsteinstansen, at dette er tilfældet, har den mulighed for at genoptage sagen til fuld realitetsbehandling.

Førsteinstansens mulighed for at ændre en afgørelse til skade for adressaten forudsætter adressatens accept, eller at der foreligger omstændigheder, der berettiger førsteinstansen til at tilbagekalde afgørelsen.

Hvis førsteinstansen ønsker at fastholde sin afgørelse, videresender den klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. I mange tilfælde medsender førsteinstansen den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Det varierer imidlertid fra lov til lov, hvad førsteinstansen har pligt til at medsende, og ofte er det nødvendigt for Natur- og Miljøklagenævnet at foretage en høring af førsteinstansen og eventuelt også af øvrige, der er involveret i klagesagen.

7.2. Ekspertudvalgets overvejelser

Det er hurtigere og billigere, når klagesager løses af førsteinstansen i stedet for af Natur- og Miljøklagenævnet. Ekspertudvalget anbefaler derfor, at alle klagesager indsendes gennem førsteinstansen, og at det præciseres i lovgivningen, at førsteinstansen har pligt til at overveje, om sagen skal genoptages, når den modtager en klage.

Udvalget anbefaler, at der i de tilfælde, hvor førsteinstansen ønsker at fastholde sin afgørelse, fastsættes en frist på 3

uger for førsteinstansen til at videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Fristen vil kunne udsættes i en kortere periode, hvis der i klagen gøres nye synspunkter og anbringender gældende. Endvidere vil fristen efter omstændighederne kunne udskydes i de tilfælde, hvor det efter sædvanlig administrativ praksis er nødvendigt og naturligt, at klagen af myndigheden forelægges for et politisk organ, f.eks. en kommunalbestyrelse. I så fald giver førsteinstansen de i klagesagen involverede skriftlig meddelelse om fristoverskridelsen og begrundelsen herfor, samt hvornår klagen forventes videresendt. Det forudsættes, at Natur- og Miljøklagenævnet snarest videresender klager til førsteinstansen, der ved en fejl er sendt direkte til nævnet.

For at forkorte sagsbehandlingstiden yderligere anbefales det samtidig, at det lovfæstes, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, skal være bilagt de dokumenter, der er indgået i sagens behandling samt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter, hvilket allerede sker i vidt omfang. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Såfremt myndigheden, efter klagen er videresendt til Natur- og Miljøklagenævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for en afgørelse og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, er det ikke en optimal udnyttelse af nævnets ressourcer at fortsætte klagesagsbehandlingen. Ekspertudvalget anbefaler derfor, at der fastsættes en bestemmelse om, at førsteinstansen i denne situation straks underretter Natur- og Miljøklagenævnet, der kan vælge at sætte behandlingen af klagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Førsteinstansen skal tillige underrette nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

7.3. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet deler ekspertudvalgets vurdering af, at klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet kan effektiviseres gennem ensartede bestemmelser om indsendelse af klager gennem førsteinstansen og om førsteinstansens pligt til at samle sagens dokumenter og udarbejde en udtalelse i sagen. Det foreslås derfor, at der i de love, der indeholder regler om klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet, fastsættes sådanne bestemmelser. For så vidt angår klager efter miljøoplysningsloven foreslås ordningen at omfatte alle første instans myndigheder, organer og forsyningsvirksomheder, uanset klagemyndighed. Den foreslåede ordning fastsætter, at klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse. Kravet kan opfyldes ved almindelig post, e-mail og gennem indgivelse af klagen gennem en særlig digital klageportal.

Efter den foreslåede ordning skal førsteinstansen, hvis den vil fastholde sin afgørelse, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Ordningen stiller som noget nyt krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en

udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, Det forventes, at førsteinstansen i de fleste tilfælde kan videresende klagen og bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet snarest efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Førsteinstansen forventes at kunne overholde i langt de fleste sager, hvorfor det må anses for værende den altovervejende hovedregel. Der kan dog opstå situationer hvor førsteinstansen imidlertid i visse sager kan have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil førsteinstansen endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen og eventuelt forelægge spørgsmålet for et politisk organ. En anden situation, hvor udgangspunktet om, at klagen senest 3 uger efter klagefristens udløb skal videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, kan fraviges, er når førsteinstansen efter modtagelsen af klagen inddrages i forhandlinger med afgørelsens adressat og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen.

Som nævnt ovenfor fremgår det af forslaget, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling skal være bilagt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Det foreslås endvidere, at førsteinstansen, når den videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig skal sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førsteinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Dette foreslås ikke at gælde for klager efter miljøoplysningsloven, da udgangspunktet her er, at alene adressaten for aktindsigtsafgørelsen kan anses for at være involveret i klagesagen.

Endelig følger det af forslaget, at førsteinstansen skal underrette Natur- og Miljøklagenævnet, såfremt førsteinstansen, efter videresendelsen af klagen, inddrages i forhandlinger med adressaten for en afgørelse og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Forhandlingerne kan bl.a. være af betydning for klagen ved at vedrøre et forhold, der er klaget over, eller ved at de kan resultere i, at ansøgningen – og i forlængelse heraf klagen – trækkes tilbage, og at adressaten indgiver en ny ansøgning. Der kan efter omstændighederne eksempelvis være tale om forhandlinger om, at ansøgeren etablerer en støj- eller lysafskærmning, ændrer materialevalg eller ændrer placering af bygninger eller bygningselementer som eksempelvis udluftningskanaler. Hensigten med underretningen er, at Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af klagesagen i

bero, mens der forhandles om tilpasninger af projektet. Nævnets adgang til at sætte klagesagsbehandlingen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af det ansøgte projekt, præciseres med lovforslaget. Efter forslaget skal førsteinstansen tillige underrette nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet. Bestemmelsen kan være relevant i forhold til alle love, der indeholder tilladelses-, godkendelses- eller dispensationsordninger med tilknyttet klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet.

8. Digital klagesagsbehandling

8.1. Gældende ret

Det fremgår af gældende ret, at myndigheden skal sende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Som det fremgår ovenfor foreslås det, at alle klagesager fremover skal indsendes gennem førsteinstansen, der forpligtes til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen.

Efter den foreslåede ordning skal førsteinstansen, hvis den vil fastholde sin afgørelse, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Ordningen stiller som noget nyt krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter.

Førsteinstanserne er i henhold til E-dagsaftalerne forpligtet til at kommunikere digitalt med klagenævnet og herunder til at indsende klager til nævnet digitalt. Dette udmøntes i dag typisk ved indsendelse fra 1. instanserne pr. e-mail. Dette tilsigtes med lovforslaget ændret til indsendelse via benyttelse af en klageformular på en klageportal (webportal).

8.2. Den foreslåede ordning

Miljøministeriet arbejder på opfølgning på anbefalingen fra ekspertudvalget om digitalisering af klagesagsbehandlingen, herunder om etablering af en klageportal med Dankortbetaling af gebyrer og digital (interaktiv) vejledning.

I forbindelse med arbejdet med udvikling af klageportalen, har Natur- og Miljøklagenævnet vurderet, at der vil være store fordele forbundet med en ordning, hvor førsteinstanserne forpligtes til at indsende den fuldt oplyste klagesag til klagenævnet digitalt via en elektronisk klageformular.

Det foreslås, at indsætte en bestemmelse i Lov om Natur- og Miljøklagenævnet, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler, der forpligter førsteinstanserne til at foretage digital klagesagsbehandling via en elektronisk klageformular.

Sigtet hermed er, at førsteinstanserne fremover skal indsende klagesagen ved benyttelse af en klageformular på en klageportal (Webportal).

9. Ændring af ministerens klageadgang efter husdyrgodkendelsesloven

9.1 Gældende ret

Reglerne om klageberettigelse over kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug findes i §§ 84-87 i husdyrgodkendelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009, med senere ændringer.

Det fremgår af § 84, at afgørelserne kan påklages af afgørelsens adressat, miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan Sundhedsstyrelsen påklage afgørelser efter lovens kapitel 3.

Herudover tillægger lovens § 85 visse brancheorganisationer klageberettigelse. Således har Danmarks Fiskeriforening og Ferskvandsfiskeriforeningen klageberettigelse i nærmere afgrænsede sager inden for deres interesseområde. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd er også klageberettiget efter loven, hvor væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser er involveret. Forbrugerrådet kan desuden påklage afgørelser efter loven, der er væsentlige og principielle.

Endelig følger det af lovens § 86 og § 87, at landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, enten efter lovens kapitel 3, 4, og 5 a, eller for de lokale foreninger eller organisationers vedkommende, de afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om. Tilsvarende kan landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, påklage afgørelser enten efter lovens kapitel 3, 4 og 5 a eller for de lokale foreningers eller organisationers vedkommende, de afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, når afgørelsen berører sådanne interesser, og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Som det fremgår, er kredsen af klageberettigede efter husdyrgodkendelsesloven bred. Kredsen af klageberettigede efter husdyrgodkendelsesloven svarer i det væsentlige til kredsen af klageberettigede efter miljøbeskyttelsesloven. Dog har miljøministeren ikke klageadgang efter miljøbeskyttelsesloven.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrgodkendelsesloven, at miljøministerens klageadgang over kommunalbestyrelsens afgørelser er begrundet i lovens § 35, som giver miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indsende deres afgørelser om tilladelser og godkendelser efter loven til ministeren, og at kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug har væsentlige indvirkninger på miljøet, skal forhåndsgodkendes af ministeren.

Det blev forudsat i forarbejderne, at miljøministeren ville fastsætte en sådan overvågningsordning for mindst 2 år. Overvågningsordningen med forhåndsgodkendelser af kommunalbestyrelsens afgørelser efter husdyrgodkendelseslovens § 10 og indsendelser af kommunernes afgørelser om

tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelseslovens §§ 10, 11, 12 og 16 blev indført samtidig med lovens ikrafttræden 1. januar 2007 ved bekendtgørelse nr. 1696 af 19. december 2006.

Som følge af en positive udvikling i kvaliteten af kommunalbestyrelsens afgørelser blev ordningen med forhåndsgodkendelser ophævet med virkning fra den 10. april 2011 ved bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011.

Ved siden af ordningen vedrørende statslig forhåndsgodkendelse af visse af de kommunale udkast til afgørelser efter husdyrgodkendelseslovens har Miljøministeriet fra 2007 til udgangen af 2010 udført en løbende stikprøvekontrol af ca. 10 % af kommunernes endelige afgørelser efter husdyrgodkendelseslovens §§ 11, 12 og 16. I begyndelsen af perioden påklagede ministeren på baggrund af stikprøvekontrollen en større andel af de gennemgåede kommunale afgørelser, mens der i slutningen af perioden stort set ikke er blevet påklaget nogen afgørelser. På den baggrund er Miljøministeriets stikprøvekontrol med kommunernes afgørelser ophørt med udgangen af 2010. Der vurderes således ikke længere at være behov for, at ministeren har en generel klageadgang over kommunalbestyrelsens afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven.

9.2 Den foreslåede ordning

I forlængelse af, at forhåndsgodkendelsesordningen af visse kommunale afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven er blevet ophævet, foreslås det at ændre ministerens klageadgang efter loven. Ministeren vil herefter alene kunne påklage kommunale afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.

Det er hensigten med ændringen, at ministeren kun helt undtagelsesvist skal kunne påklage kommunale afgørelser. Samtidig afspejler ændringen, at der ikke længere gennemføres stikprøvekontrol af kommunale afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven.

Afgørelsen skal for at kunne anses for at have væsentlig national eller international interesse vedrøre et husdyrbrug på normalt ikke under 1.000 dyreenheder og indebære væsentlig negativ påvirkning af internationalt beskyttet art eller et særligt værdifuldt landskab af national betydning. Typisk vil afgørelsen desuden skulle have interesse for kommende generationer.

De nationale eller internationale interesser, som ministeren kan varetage gennem sin klageadgang kan endvidere være gener forbundet med omfattende transport til og fra husdyrbruget på det internationale vejnet.

Forslaget ændrer herudover ikke ved husdyrgodkendelseslovens regler om klageberettigelse. Der vil således fortsat være en bred klageadgang for bl.a. afgørelsens adressat, naboer og grønne organisationer mv.

10. Præcisering af bræmmebestemmelse i vandløbsloven

10.1. Gældende ret

Alle naturlige vandløb og søer og alle kunstige vandløb og søer, der skal opfylde miljømålene godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale, skal have 2 m-bræmme, hvis vandløbet eller søen er beliggende i landzone.

10.2. Den foreslåede ordning

Den foreslåede præcisering sikrer, at rørlagte vandløb ikke skal være forsynet med 2 m-bræmme.

11. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

11.1. De økonomiske og administrative konsekvenser for staten

De ressourcer, som Natur- og Miljøklagenævnet får frigjort som følge af de effektiviseringer af klagesagsbehandlingen, lovforslaget indeholder, forventes omsat til en hurtigere sagsbehandling af nævnets sager og vil dermed ikke resultere i besparelser i nævnet.

Forslaget om, at alle klager indsendes gennem førsteinstansen vil omfatte klagesager efter kemikalieloven og miljøoplysningsloven, hvor en statslig myndighed er 1. instans, og hvor der efter gældende ret ikke er noget krav om, at alle klagesager efter disse regler skal fremsendes til 1. instansen. Dette vurderes, at ville betyde at et større antal sager fremsendes til 1. instans end tidligere. Der er dog tale om få klagesager, og de øgede udgifter til sagsbehandling i staten vurderes derfor at blive meget begrænsede.

Forslaget om nedsættelsen af klagegebyret til 500 kr. for organisationer, virksomheder m.v. medfører et mindre provenu for staten på 0,9 mio. kr. året.

Forslaget om ændring af miljøministerens klageadgang i henhold til husdyrgodkendelsesloven har ikke i sig selv nogen økonomiske eller administrative konsekvenser. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger afsnit 9.1. har Miljøministeriet ikke afsat ressourcer til stikprøvekontrol af kommunernes afgørelser i 2011 og frem. Der har tidligere været anvendt ca. 3 årsværk om året på opgaven.

Forslaget om præcisering af vandløbslovens bræmmebestemmelse har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

11.2. De økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne

Forslaget om, at alle klager indsendes gennem førsteinstansen (som oftest kommunen) forventes i et vist omfang at føre til, at flere klagesager afgøres i førsteinstansen, fordi det nu kræves, at 1. instansen skal genoverveje sin afgørelse. Forslaget vil have størst betydning for så vidt angår retlige sager efter planloven, idet andre klager, hvor kommunen eller regionen er afgørelsesmyndighed, allerede efter gældende ret indsendes gennem førsteinstansen.

Forslaget om færre hjemvisninger og bedre vejledning i forbindelse med hjemvisninger vil indebære lettelser for kommunerne.

Indsættelse af en hjemmel til at kræve indsendelse af klager via elektronisk klageformular vil ikke i sig selv have negative økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og regioner som førsteinstans. Det er Natur- og Miljøklagenævnets nuværende vurdering, at det samlet set ikke vil være forbundet med negative økonomiske eller administrative konsekvenser for førsteinstanserne at anvende systemet. Den elektroniske klageformular skal ses som ændring af sagsgange, samtidig med at første instanserne på grund af etablering af en klageportal med digital (interaktiv) vejledning må forventes at modtage bedre faktisk oplyste sager fra klager og har mulighed for på en enkel måde at udarbejde bedre rettidigt oplyste sager til Natur- og Miljøklagenævnet. Det er aftalt med KL, at kommunerne inddrages tidligt i arbejdet mhp. den konkrete udformning af klageformular og samspil mellem digitale systemer.

Forslaget om præcisering af vandløbslovens bræmmebestemmelse har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne.

11.3. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

De dele af forslaget, der omhandler fokusering af klagesagsbehandlingen, anslås at medføre en produktivitetsstigning på op til 5 %, hvorfor virksomheder generelt vil opleve kortere sagsbehandlingstider.

Virksomheder vil opleve en forenkling, idet alle klager i medfør af lovforslaget skal sendes gennem førsteinstansen, der forpligtiges til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen. Det er hensigten, at flere sager herved løses uden nævnsbehandling. Dette vurderes generelt set at medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiden i nævnet.

Forslaget om, at ministeren kan fastsætte regler om, at klagegebyret kan tilbagebetales, hvis klagesagen trækkes tilbage, understøtter, at klagesagens parter finder løsninger uden for det formelle klagesystem. Det vurderes at sådanne løsninger ofte vil føre til større tilfredshed blandt parterne, og at afgørelserne sjældnere vil blive gjort til genstand for en ny klagesag.

Klagegebyret nedsættes fra 3000 kr. til 500 kr. Klagegebyret pristalsreguleres fremover, så det følger den almindelige prisudvikling. Dette vil få betydning for størrelsen af det klagegebyr, som erhvervsvirksomhederne skal betale.

11.4. De administrative konsekvenser for borgerne

De dele af forslaget, der omhandler fokusering af klagesagsbehandlingen anslås at medføre en produktivitetsstigning på op til 5 %, hvorfor borgerne generelt vil opleve kortere sagsbehandlingstider.

Klagegebyret på 500 kr. pristalsreguleres fremover, så det følger den almindelige prisudvikling. Dette vil også få betydning for størrelsen af det klagegebyr, som privatpersoner skal betale.

12. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

13. Forholdet til EU-retten

Til gennemførelse af Århuskonventionens artikel 9, stk. 2, er det i artikel 16 i direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening og direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret ved direktiv 2003/35/EF, fastlagt, at der skal være adgang til at indbringe afgørelser efter de to direktiver til prøvelse ved en domstol eller ved et andet uafhængigt og upartisk ved lov nedsat organ. Det drejer sig bl.a. om afgørelser om IPPC-virksomheders forureningsforhold efter miljøbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven samt VVM-afgørelser efter planloven.

Disse bestemmelser er på Miljøministeriets område gennemført ved klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 samt lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009.

Århus-konventionen indeholder herudover i artikel 9, stk. 3, et krav om »adgang til administrative eller retslige procedurer for at anfægte private personers og offentlige myndigheders handlinger og undladelser, der er i strid med de bestemmelser i national ret, der vedrører miljøet.« Denne bestemmelse er ikke gennemført i et EU-direktiv og dens rækkevidde er ikke klar.

Tilsvarende er klageadgang til nævnet samt adgang til remonstration en del af gennemførelsen af reglerne om prøvelse af afgørelser om adgang til miljøoplysninger i artikel 6, stk. 1, i direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger, som gennemfører dele af artikel 9, stk. 1, i Århuskonventionen.

Det kan endelig nævnes, at miljøansvarsdirektivet (direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader) i artikel 13 ligeledes indeholder bestemmelser om klageadgang og domstolsprøvelse. Denne bestemmelse er på Miljøministeriets område gennemført ved klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lov nr. 466 af 17. juni 2008 om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader.

Den foreslåede bestemmelse om fokusering af klagesagsbehandlingen vil skulle anvendes med respekt af EU-lovgivningen, jf. afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

I henhold til Århus-konventionens artikel 9, stk. 4, må det ikke være »uoverkommeligt dyrt« at klage. Det vurderes, at et klagegebyr på 500 kr. (pristalsreguleret) fortsat vil være beskedent og vil kunne gennemføres inden for rammerne af konventionen samt være i overensstemmelse med retssikkerhedshensyn.

Forslaget indeholder herudover ingen EU-retlige aspekter.

14. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

3F - Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Affald Danmark, Akademiet for de tekniske videnskaber, Anvendt Kommunal Forskning (AKF), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Batteriforeningen, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinførhandlerne Fælles Repræsentation, Beredskabsstyrelsen,

Beskæftigelsesministeriet, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheorganisationen SPT, Bryggeriforeningen, Byggesocietetet, Campingrådet, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark (CAD), Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Farve- og Limindustri, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Statistik, Danmarks Turistråd (nu Visit Denmark), Danmarks Vindmølleforening, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Akvakultur, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Botanisk Forening, Dansk Byggeri, Dansk Camping Union, Dansk Cyklist Forbund, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheorganisation, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Fjernvarme, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Fåreavl, Dansk Gartneri, Dansk Journalistforbund, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Metal, Dansk Mode og Textil, Dansk Navigatørforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Producentansvarssystem (DPA-System), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk Skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Dagblades Forening, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Mediers Forum, Danske Overfladebehandlere, Danske Regioner, Danske Råstoffer, Danske Specialmedier, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, De Danske Skytteforeninger, DELTA, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dyrlægeforening, Det Danske Fjerkræraad, Det Økologiske Råd, Den Danske Nationalkomité for Geologi, DHI, Dyrenes Beskyttelse, DI – Organisation for Erhvervslivet, DONG Energy, Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet, elretur, Emballageindustrien, Energinet.dk, energi- og olieforum.dk, EnviNa, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Erhvervs- og Vækstministeriet, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet, FORCE Technology, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Interaktive Medier (FDIM),

Foreningen af Danske kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af fredningsnævnsformænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen Digitale Publicister, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen Ugeaviserne, Forsvarsministeriet, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, FSR – Danske Revisorer, Genvindingsindustrien, Godkendt teknologisk Service (GTS), Grafisk Arbejdsgiverforening, Green Network, Greenpeace Danmark, Grønne Familier, Hedeselskabet, Helle Tegner Anker, Københavns Universitet, HK Kommunal, HORESTA, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, International Transport Danmark (ITD), IT- og Telestyrelsen, Journalisthøjskolen, Justitsministeriet, Kalk- og Teglværksforeningen, Kirkeministeriet, KL, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Kolonihaveforbundet, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunekemi A/S, Kulturministeriet, Kystdirektoratet, Kyst, Land & Fjord, Københavns Universitet, Landdistrikternes Fællesråd, LandBoUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, LO (Landsorganisationen i Danmark), Lægeforeningen, Lægemedelindustriforeningen (LIF), Mejeriforeningen, Miljøpartiet de Grønne, Ministeriet for by, bolig og landdistrikter, Ministeriet for forskning, innovation og videregående uddannelser, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Mærsk olie & Gas A/S, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nationalpark Mols Bjerger, sekretariatet, Nationalpark Vadehavet, sekretariatet, Natur og Ungdom, NOAH, Novo Nordisk A/S, Parcellhusejernes Landsforening, Peter Pagh, København Universitet, Plastindustrien, Realkreditforeningen, RenoSam, ReturBat, Rigspolitichefen, RUC (Roskilde Universitetscenter), Rådet for Større Badesikkerhed, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skovdyrkerforeningerne, Småskovforeningen Danmark, Spildevandsteknisk Forening, Statsministeriet, Syddansk Universitet, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Uniscrap, Verdens Skove, WWF – Verdensnaturfonden, Ældre Sagen, Økologisk Landsforening, Økonomi- og indenrigsministeriet, Ålborg Portland, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ad § 12 a

Stk. 1.

Der er tale om en ny bestemmelse, der fastsætter, at nævnet i almindelighed skal tage stilling til de forhold, der er

klaget over. Nævnet vil dog fortsat have mulighed for og, efter omstændighederne, pligt til, at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret.

Nævnet kan således prøve andre dele af afgørelsen end de påklagede, ligesom nævnet kan oplyse sagen yderligere både i forhold til klagetemaet og til belysning af de elementer i afgørelsen, som nævnet ønsker at inddrage i klagesagsbehandlingen.

Nævnet skal således som udgangspunkt, jf. dog stk. 2, tage stilling til alle påstande og relevante anbringender, som klager gør gældende,

Stk. 2.

Som det fremgår af afsnit 2 i de almindelige bemærkninger følger det af hidtidig praksis, at nævnet i visse sager vil kunne koncentrere sagsbehandlingen om et enkelt klagepunkt. Det foreslås at præcisere, at denne praksis kan fortsætte uanset det foreslåede stk. 1. Det foreslås derfor, at nævnet, hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold.

Det bør anføres i afgørelsen, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere væsentlige mangler, så risikoen for at gentage disse mindskes. Dog finder Miljøministeriet, at pligten til i afgørelsen at anføre, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere væsentlige mangler, alene omfatter væsentlige mangler, som Natur- og Miljøklagenævnet konstaterer i forbindelse med klagesagsbehandlingen og ikke indebærer en pligt til en fuldstændig gennemgang af sagen med henblik på at konstatere eventuelle øvrige væsentlige mangler ved afgørelsen.

Det bør ligeledes anføres i afgørelsen, hvilke forhold nævnet har taget stilling til.

Stk. 3.

Det foreslåede stk. 3. indeholder en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om indgivelse af klage til Natur- og Miljøklagenævnet, herunder krav til klagens indhold og form.

Bestemmelsen forventes at blive udmøntet således, at nævnet – på samme måde som ved forslaget om fokuseret sagsbehandling - fortsat vil have mulighed for, og efter omstændighederne pligt til, at inddrage andre forhold end de, der er klaget over eller begrundet. Dette kan være tilfældet, hvor der er tale om en EU-retlig mangel eller af andre åbenbare og væsentlige retlige mangler ved afgørelsen, herunder tilsidesættelse af grundlæggende forvaltningsretlige grundsetninger om f.eks. habilitet, eller hvor det ikke kan udelukkes at afgørelsen vil medføre væsentlige negative natur- og miljømæssige konsekvenser.

Ad § 12 b

Der er tale om en ny bestemmelse, der indebærer en begrænsning og en præcisering af Natur- og Miljøklagenævnets adgang til at hjemvise sager. Det foreslås, at brugen af

hjemvisning skal være restriktiv, begrundet og ledsages af en grundig vejledning til førsteinstansen om, hvorledes sagen skal behandles.

Med forslaget tilsigtes ingen fravigelser af de almindelige forvaltningsretlige principper for Natur- og Miljøklagenævnets reaktionsmuligheder overfor førsteinstansens påklagede afgørelser i form af stadfæstelse, ophævelse og ændringer af afgørelsen.

Til nr. 2.

Der er tale om en ny bestemmelse, som giver nævnet mulighed for at sende breve og dokumenter uden underskrift.

Nævnet udsender mange breve og dokumenter, hvilket i vidt omfang sker elektronisk. Ved at lave en ordning, hvor nævnet ikke skal underskrive samtlige udgående dokumenter, udnyttes de digitale muligheder bedst muligt, og den digitale sagsgang i nævnet styrkes.

Forslaget ændrer ikke ved, at det skal fremgå af de dokumenter, Natur- og Miljøklagenævnet sender, hvem der er sagsbehandler på sagen. Indeholder dokumentet en afgørelse, skal det desuden fremgå, hvem der har truffet afgørelsen. Herved sikres det, at det fortsat er muligt at konstatere, om afgørelsen er truffet af en medarbejder, der er kompetent til at træffe afgørelsen og ikke er inhabil i sagen.

Det forventes, at nævnet i første omgang alene vil udnytte bemyndigelsen i forhold til kvitteringsbreve, orienteringsbreve, standardhøringer, rykkerbreve, svar på spørgsmål om sagsbehandling, svar på rykkere, standardafgørelser om klagegebyr og andre standardiserede breve.

Dokumenter, der indeholder en afgørelse, forventes nævnet fortsat at underskrive. For disse gælder der det særlige hensyn, at modtageren skal kunne konstatere, at der er tale om den endelige afgørelse og ikke et udkast, der er fremsendt ved en fejl. Desuden giver underskriften en vis sikring mod forfalskning. Hvis udviklingen på et senere tidspunkt giver mulighed for på betryggende vis at varetage hensynet til retssikkerheden for klagesagens parter, vil nævnet - således som bemyndigelsen er formuleret - også kunne udsende afgørelser uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller lignende.

Til nr. 3

Det foreslås, at klagegebyret for alle klagere fastsættes til 500 kr. (2012 Prisniveau) og, at gebyret pristalsreguleres.

Det foreslås, at reguleringen af gebyrerne sker ved ændring af gebyrsatsen med bagvedløbende årlig pristalsregulering og rundet af til nærmeste hundrede kroner.

I henhold til Århuskonventionen må det ikke være "uoverkommeligt dyrt" at klage. Det vurderes at et gebyr på kr. 500,- som efter forslaget fremover vil gælde for alle klagere - vil være beskedent og kan gennemføres inden for rammerne af Århus-reglerne og hensynet til retssikkerhed. Sidstnævnte understøttes af, at gebyret tilbagebetales, såfremt klagen afvises, klager får helt eller delvist medhold eller klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller op-

hæves. Endvidere kan klagegebyret tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage.

Til nr. 4

Efter den gældende lovs § 18, stk. 7, kan miljøministeren fastsætte regler om den praktiske fremgangsmåde for betaling, herunder regler om elektronisk overførsel eller giroindbetaling og regler om tilbagebetaling af gebyr.

Det foreslås at præcisere bemyndigelsen med henblik på at skabe sikker hjemmel til at fastsætte regler om tilbagebetaling af gebyr, herunder at nævnet kan tilbagebetale gebyret til klageren, når klagen trækkes tilbage.

Når en klage trækkes tilbage, bliver der ikke truffet nogen realitetsafgørelse i klagesagen. Situationen kan derfor sammenlignes med en afvisning af klagen, hvor klagegebyret tilbagebetales, fordi nævnet ikke realitetsbehandler sagen. Forslaget vil således føre til en retlig ligestilling af de to situationer.

Formålet med den foreslåede ordning er at tilskynde klageren til at gå i forhandlinger med afgørelsens adressat og førsteinstansen om tilpasninger af det påklagede projekt. Det vil derfor fremgå af de regler, ministeren kan fastsætte, at det er i denne situation, Natur- og Miljøklagenævnet kan foretage en tilbagebetaling af klagegebyret. Reglerne om tilbagebetaling formuleres således, at nævnet kan - men ikke skal - tilbagebetale klagegebyret, når klagen trækkes tilbage.

Det vil ikke i alle situationer være rimeligt, at klageren får sit klagegebyr tilbagebetalt. Hvis klager først på et meget sent tidspunkt trækker sin klage tilbage, f.eks. hvis klageren er adressat for afgørelsen, og vedkommende først efter at have fået et afgørelsesudkast i partshøring, der går vedkommende imod, trækker klagen tilbage, vil det virke urimeligt, hvis klagegebyret tilbagebetales. Det er nævnet, der vurderer, om klagegebyret skal tilbagebetales, og ved denne vurdering kan nævnet tillige lægge vægt på, om klageren har underrettet nævnet om, at der er indledt forhandlinger, når det er disse forhandlinger, der har ført til, at klagen trækkes tilbage. Det forventes dog, at nævnet som hovedregel vil tilbagebetale klagegebyret, når klagen trækkes tilbage efter forhandlinger om projektilpasninger.

Til nr. 5

Forslaget er en opfølgning på anbefalingen i ekspertudvalgets rapport om reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet om digitalisering af klagesagsbehandlingen. Der er hensigten at etablere en klageportal med kreditkortbetaling af gebyrer og digital (interaktiv) vejledning. I den forbindelse er det hensigten at udnytte den foreslåede hjemmel til at fastsætte regler om, at førsteinstanserne skal indsende klagesager til Natur- og Miljøklagenævnet via en elektronisk klageformular.

Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der vil være store fordele forbundet med en ordning, hvor førsteinstanserne forpligtes til at indsende den fuldt oplyste klagesag til kla-

genævnet digitalt via en elektronisk klageformular, da der hermed skabes sikkerhed for, at nævnet kan opnå de med klageportalen tilsigtede effektiviseringsgevinster.

I L 88 Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om jordforurening og forskellige andre love (Implementering af direktivet om industrielle emissioner, digitalt tilladelses-, godkendelses- og tilsynssystem, afgitringer ved ferskvandsdambrug og regulering af anvendelse af uorganisk gødning m.v.) er det foreslået at ændre og udvide de eksisterende bemyndigelser om digitalisering i miljøbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven. Derudover foreslås nye bemyndigelser om digitalisering i jordforureningsloven og miljøskadeloven. Baggrunden for lovforslaget er, at der ønskes en yderligere digitalisering, end det er muligt på nuværende tidspunkt inden for lovenes rammer.

Der vil også med hjemmel i de foreslåede bestemmelser i Miljøbeskyttelseslovens § 79 a, husdyrgodkendelseslovens § 69, miljøskadelovens § 45 a og jordforureningslovens § 64 a, kunne fastsættes regler om digitalisering af klagesagsbehandlingen på disse lovområder. Det er hensigten, at Natur- og Miljøklagenævnet, idet omfang klagenævnet inddrages i det eller de digitale systemer, skal have adgang til at se alle relevante oplysninger i relation til klagesager, jf. bemærkningerne til Miljøbeskyttelseslovens § 79 a, stk. 6, som affattet i ovennævnte lovforslag. Miljøministeriet vil ved udnyttelsen af bemyndigelser for digitalisering på Natur- og Miljøklagenævnets område tage højde for, at digitale løsninger kan understøtte eller supplere hinanden.

Til § 2

Klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse. Kravet kan opfyldes ved almindelig post og e-mail.

Førsteinstansen skal, hvis den vil fastholde sin afgørelse, efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Som noget nyt foreslås det, at indsendelsen skal ske snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Det forventes, at førsteinstansen i de fleste tilfælde kan videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. 3 ugers-fristen forventes førsteinstansen at kunne overholde i langt de fleste sager. Da der efter forslaget, som noget nyt, stilles krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, vil førsteinstansen imidlertid i visse sager have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil førsteinstansen endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen. En anden situation, hvor udgangspunktet om, at klagen senest 3 uger efter klagefristens udløb skal videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, kan fraviges, er, når førsteinstansen efter modtagelsen af klagen inddrages i forhand-

linger med afgørelsens adressat og klageren om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, der er af betydning for klagen.

Som nævnt ovenfor fremgår det af forslaget, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling, skal være bilagt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Det foreslås endvidere, at førsteinstansen, når den videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig skal sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førsteinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at Natur- og Miljøklagenævnet efter omstændighederne i konkrete sager kan dispensere fra fristen for at afgive bemærkninger, hvis særlige forhold begrundet dette, herunder f.eks. sagens kompleksitet.

Endelig følger det af forslaget, at førsteinstansen skal underrette Natur- og Miljøklagenævnet, såfremt førsteinstansen efter videresendelsen af klagen inddrages i forhandlinger med adressaten for en afgørelse og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Forhandlingerne kan bl.a. være af betydning for klagen ved at vedrøre et forhold, der er klaget over, eller ved at de kan resultere i, at ansøgningen – og i forlængelse heraf klagen – trækkes tilbage, og at adressaten indgiver en ny ansøgning. Der kan efter omstændighederne eksempelvis være tale om forhandlinger om, at ansøgeren ændrer placering af bygninger. Hensigten med underretningen er, at Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af klagesagen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af aktiviteten. Nævnets adgang til at sætte klagesagsbehandlingen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, præciseres med lovforslaget. Efter forslaget skal førsteinstansen tilige underrette nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Til § 3

Klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal som hidtil indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse. Kravet kan opfyldes ved almindelig post og e-mail.

Som hidtil skal førsteinstansen, hvis den vil fastholde sin afgørelse, efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Som nyt foreslås det, at indsendelsen skal ske snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Det forventes, at førsteinstansen i de fleste tilfælde kan videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at

klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. 3 ugers -fristen forventes førsteinstansen at kunne overholde i langt de fleste sager. Da der efter forslaget som noget nyt stilles krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, vil førsteinstansen imidlertid i visse sager have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil førsteinstansen endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen. En anden situation, hvor udgangspunktet om, at klagen senest 3 uger efter klagefristens udløb skal videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, kan fraviges, er når førsteinstansen efter modtagelsen af klagen inddrages i forhandlinger med afgørelsens adressat og klageren om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, der er af betydning for klagen.

Som nævnt ovenfor fremgår det af forslaget, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling, skal være bilagt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Det foreslås endvidere, at førsteinstansen, når den videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig skal sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førsteinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at Natur- og Miljøklagenævnet efter omstændighederne i konkrete sager kan dispensere fra fristen for at afgive bemærkninger, hvis særlige forhold begrundet dette, herunder f.eks. sagens kompleksitet.

Endelig følger det af forslaget, at førsteinstansen skal underrette Natur- og Miljøklagenævnet, såfremt førsteinstansen efter videresendelsen af klagen inddrages i forhandlinger med adressaten for en afgørelse og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Forhandlingerne kan bl.a. være af betydning for klagen ved at vedrøre et forhold, der er klaget over, eller ved at de kan resultere i, at ansøgningen – og i forlængelse heraf klagen – trækkes tilbage, og at adressaten indgiver en ny ansøgning. Der kan efter omstændighederne eksempelvis være tale om forhandlinger om, at ansøgeren ændrer placering af bygninger. Hensigten med underretningen er, at Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af klagesagen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af aktiviteten. Nævnets adgang til at sætte klagesagsbehandlingen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, præciseres med lovforslaget. Efter forslaget skal førsteinstansen til-

lige underrette nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Til nr. 2 og 3

Der er tale om redaktionelle ændringer. Det foreslås, at den gældende lovs § 63, stk. 5 og 6 sammenskrives i det foreslåede stk. 7, hvorfor den gældende lovs stk. 6 foreslås ophævet. Det gældende stk. 7 bliver herefter stk. 8.

Til § 4

Se bemærkninger til § 2.

Til § 5

Se bemærkninger til § 2.

Til § 6

Til nr. 1

Se bemærkninger til § 2.

Til nr. 2

Det foreslås, at ministerens klageadgang over kommunalbestyrelsens afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven ændres, så ministeren fremover alene vil kunne påklage kommunale afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven, når afgørelsen vedrører spørgsmål af væsentlig national eller international interesse. Der henvises til afsnit 9.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 7

Se bemærkninger til § 2.

Til § 8

Til nr. 1.

Den gældende lovs § 54, stk. 1, nr. 2, foreslås ophævet og i stedet indsætte et nyt nr. 2, der fastsætter, at afgørelser, der kan påklages, skal oplyse, at afgørelsen skal indsendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Det foreslåede stk. 1, nr. 2 er en konsekvens af den foreslåede § 54 a, stk. 1, hvorefter afgørelser, der kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet skal fremsendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen, som sender den videre til klagenævnet. Der indføres derved en såkaldt remonstrationsordning.

Den foreslåede § 54, stk. 1, nr. 3, der svarer til den gældende lovs § 54, stk. 1, nr. 2, er en lovteknisk konsekvens, af det foreslåede nr. 2, og der tilsigtes ingen ændringer i forhold til den gældende lovs § 54, stk. 1, nr. 2.

Til nr. 2.

Se bemærkninger til § 2.

Til § 9

Til nr. 1

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 2

Se bemærkninger til § 2.

Til § 10

Klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse. Kravet kan opfyldes ved almindelig post og e-mail.

Førsteinstansen skal, hvis den vil fastholde sin afgørelse, efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Som noget nyt foreslås det, at indsendelsen skal ske snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Det forventes, at førsteinstansen i de fleste tilfælde kan videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. 3 ugers-risten forventes førsteinstansen at kunne overholde i langt de fleste sager. Da der efter forslaget, som noget nyt, stilles krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, vil førsteinstansen imidlertid i visse sager have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil førsteinstansen endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen.

Som nævnt ovenfor fremgår det af forslaget, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling, skal være bilagt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Det foreslås endvidere, at førsteinstansen, når den videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig skal sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førsteinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at Natur- og Miljøklagenævnet efter omstændighederne i konkrete sager kan dispensere fra fristen for at afgive bemærkninger, hvis særlige forhold begrundet dette, herunder f.eks. sagens kompleksitet.

Til § 11

Se bemærkninger til § 10.

Til § 12

Se bemærkninger til § 2.

Til § 13

Til nr. 1

Ved en fejl blev der i lov nr. nr. 212 af 29. marts 1995 om ændring af lov om råstoffer ikke indsat en henvisning til gennemførelsen af Rådets direktiv om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) i noten til hovedlovens titel. Dette rettes der med forslaget op på. Samtidig opdateres henvisningerne til de direktiver, der er nævnt i noten til lovens titel. «

Til nr. 2 og 3

Se bemærkninger til § 2.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede ændringer til § 26 b, jf. lovforslagets § 13, nr. 3.

Til § 14

Se bemærkninger til § 2.

Til § 15

Se bemærkninger til § 10.

Til § 16

Der er tale om en redaktionel ændring.

Se bemærkninger til § 2.

Til § 17

Til nr. 1

Den foreslåede formulering af bestemmelsen er en præcisering af gældende ret, hvorefter alle naturlige vandløb og søer og alle kunstige vandløb og søer, der skal opfylde miljømålene godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale, skal have 2 m-bræmme, hvis vandløbet eller søen er beliggende i landzone.

Når præciseringen er fundet hensigtsmæssig, skyldes det, at den hidtidige formulering af bestemmelsen kunne forstås således, at rørlagte vandløb, der i vandplanen er udpeget som stærkt modificerede, skal være forsynet med 2 m-bræmme. Den foreslåede præcisering sikrer, at rørlagte vandløb ikke skal være forsynet med 2 m-bræmme uanset, om vandløbet i vandplanen er udpeget som kunstigt, naturligt eller stærkt modificeret.

De vandløb, der skal være forsynet 2 m-bræmme, er således alle åbne naturlige vandløb beliggende i landzone. Dette

gælder også de kunstige vandløb, der i vandplanen skal opfylde miljømålet godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale, hvis vandløbet er beliggende i landzone. For søers vedkommende medfører bestemmelsen, at naturlige søer og kunstige søer målsat i vandplanen med godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale beliggende i landzone skal have 2 m-bræmme, såfremt søen er større end 100 m². Stærkt modificerede vandløb og søer betragtes i denne sammenhæng som en delmængde af de naturlige vandløb og søer, og sådanne fremgår således ikke specifikt af bestemmelsen.

Det følger af bestemmelsen, at vandløb og søer, der ikke skal være forsynet med 2 m-bræmmer, er kunstige og rørlagte vandløb og kunstige søer, der ikke er omfattet af miljømålet godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale i vandplanen. Det betyder, at fastsættelse af miljømål i vandplanen er afgørende for kravet om 2 m-bræmme for kunstige vandløb og søer, og et ændret miljømål kan medføre, at vandløbet eller søen bliver omfattet af bræmmebestemmelsen eller falder uden for bestemmelsen. Det er kommunalbestyrelsen, der som vandløbsmyndighed vurderer, om vandløb eller søer, der ikke er specifikt målsat i vandplanen, er naturlige eller kunstige.

Til nr. 2

Se bemærkninger til § 2.

Til § 18

Se bemærkninger til § 10.

Til § 19

Se bemærkninger til § 2.

Til § 20

Se bemærkninger til § 2.

Til § 21

Til nr. 1

Se bemærkninger til § 2.

Til § 22

Til nr. 1

Se bemærkninger til § 2.

Til § 23

Klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal som hidtil indgives skriftligt til det vandselskab, der har truffet den påklagede afgørelse. Kravet kan opfyldes ved almindelig post og e-mail.

Vandselskabet skal, hvis det vil fastholde sin afgørelse, efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Som noget nyt foreslås det, at indsendelsen

skal ske snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Det forventes, at vandselskabet i de fleste tilfælde kan videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Vandselskabet forventes at kunne overholde 3 ugers-fristen i langt de fleste sager. Da der efter forslaget, som noget nyt, stilles krav om, at vandselskabet skal udarbejde en udtalelse med sine bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, vil vandselskabet imidlertid i visse sager have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil vandselskabet endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen.

Som nævnt ovenfor fremgår det af forslaget, at klagen, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling, skal være bilagt vandselskabets bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Vandselskabet skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst.

Det foreslås endvidere, at vandselskabet, når det videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig skal sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førstinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at Natur- og Miljøklagenævnet efter omstændighederne i konkrete sager kan dispensere fra fristen for at afgive bemærkninger, hvis særlige forhold begrundet dette, herunder f.eks. sagens kompleksitet.

Til § 24

Se bemærkninger til § 10.

Til § 25

Til nr. 1.

Den foreslåede ophævelse af den gældende lovs § 4 a, stk. 2, om fremsendelse af klager til Natur- og Miljøklagenævnet til det organ eller den forsyningsvirksomhed, hvis afgørelser der klages over, er en konsekvens af den foreslåede § 4 a, hvorefter alle afgørelser, der kan påklages, fremover skal fremsendes til den myndighed, forsyningsvirksomhed eller det organ, hvis afgørelse der klages over.

Til nr. 2.

Ad. § 4 b. Den foreslåede bestemmelse er ny og fastsætter, at alle afgørelser, der kan påklages, skal fremsendes til den (underordnede) myndighed, organ eller forsyningsvirksom-

hed, hvis afgørelse, der klages over. Der indføres derved en såkaldt remonstrationsordning, der skal omfatte alle første instans myndigheder, organer og forsyningsvirksomheder, uanset klagemyndighed..

Den pågældende (underordnede) myndighed, organet eller forsyningsvirksomheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt senest 3 uger efter modtagelsen af klagen, videresende sagen og dens dokumenter bilagt myndighedens mv. bemærkninger til sagen og til de anførte klagepunkter til klageinstansen. I de tilfælde, hvor der i klagen blot er gjort de samme synspunkter og anbringender gældende som i forhold til den underordnede myndigheds mv. behandling af aktindsigtsanmodningen, forventes den underordnede myndighed mv. at kunne videresende sagen til klageinstansen snarest muligt. Den nævnte frist kan ikke lovligt forventes udskudt i de tilfælde hvor der i klagen gøres nye synspunkter og anbringender gældende, medmindre disse synspunkter og anbringender komplicerer sagen væsentligt. Fristen vil i så fald kunne udsættes i en kortere periode. Endvidere vil fristen efter omstændighederne kunne udskydes i de tilfælde, hvor det efter sædvanlig administrativ praksis er nødvendigt og naturligt, at klagen af myndigheden forelægges for et kollektivt organ, f.eks. en kommunalbestyrelse.

Det er med remonstrationsordningen i øvrigt forudsat, at den pågældende klageinstans i almindelighed ikke vil have grund til at iværksætte en høring af den underordnede myndighed, organet eller forsyningsvirksomheden i forbindelse med behandlingen af klagesagen, idet den underordnede myndighed mv. som led i fremsendelsen af sagen og dens dokumenter vil have lejlighed til at kommentere klagen og den indbragte aktindsigtsafgørelse. Endvidere er det med remonstrationsordningen forudsat, at en klageinstans, der modtager en klage direkte fra den aktindsigtssøgende, snarest skal videresende klagen til den pågældende første instans med henblik på, at denne instans kan behandle klagen. Også i dette tilfælde løber 3-ugers-fristen fra første instansens modtagelse af klagen.

Bestemmelsen gennemfører miljøoplysningsdirektivets artikel 6, stk. 1, om adgang til en remonstrationsordning m.v.

Ad. §§ 4 c og d.

§ 4 b om afgivelse af miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser og § 4 c om krav og oplysningspligter til de oplysninger som myndigheden mv. indsamler i den gældende lov foreslås ophævet af lovtekniske grunde og i stedet indsat som de foreslåede §§ 4 c og d. §§ 4 c og d, svarer til den gældende lovs §§ 4 b og c, og der er ikke tilsigtet nogen ændringer i forhold til disse gældende bestemmelser.

Til § 26

Se bemærkninger til § 2.

Til § 27

Se bemærkninger til § 2.

Til § 28

Loven træder i kraft d. 1. august 2012 og finder efter det foreslåede stk. 2 anvendelse på afgørelser truffet i førsteinstansen efter denne dato. Det følger af den relevante natur- og miljølovgivning, hvilke afgørelser der kan påklages til nævnet, og hvilken myndighed der træffer afgørelser i førsteinstans.

Det foreslås i forslagens stk. 3, at verserende klagesager over afgørelser påklaget af ministeren efter husdyrgodkendelsesloven færdigbehandles af Natur- og Miljøklagenævnet.

Til § 29

Loven gælder som udgangspunkt ikke for Færøerne og Grønland, men kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønland ved kongelig anordning og med de nødvendige ændringer, der følger af de grønlandske forhold.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

Miljøministeriet

§ 1

I lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet, som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 4 indsættes kapitel 4 a:

»Kapitel 4 a. Nævnets sagsbehandling

§ 12 a. Nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Stk. 2. Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold. *Stk. 3.* Miljøministeren kan fastsætte regler om indgivelse af klage til Natur- og Miljøklagenævnet, herunder om krav til klagens indhold og form.

§ 12 b. Nævnet skal, når en sag undtagelsesvis hjemvises, redegøre for nævnets overvejelser i forbindelse med behandlingen af de klagepunkter, der har ført til hjemvisningen. Nævnet skal ligeledes vejlede myndigheden i førsteinstans om, hvorledes sagen på disse punkter skal behandles.«

2. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Nævnet kan udsende breve og andre dokumenter uden underskrift eller med maskinelt givet underskrift eller lignende, og et sådant dokument sidestilles i retlig henseende med et dokument med personlig underskrift.«

3. § 18, *stk. 1 og 2*, affattes således:

»For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 500 kr. (2012-niveau).

Stk. 2. Det i *stk. 1* nævnte gebyr (2012-niveau) reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansmi-

nisteriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der træffes i førstestansen fra og med den 1. januar. Det således regulerede beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på nævnets hjemmeside.«

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

Stk. 7. Miljøministeren kan fastsætte regler om den praktiske fremgangsmåde for betaling, herunder regler om elektronisk overførsel eller giroindbetaling og regler om tilbagebetaling af gebyr for behandlingen af klager.

4. § 18, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»*Stk. 8.* Miljøministeren kan fastsætte regler om den praktiske fremgangsmåde for betaling af gebyrer, herunder om elektronisk overførsel eller giroindbetaling, og regler om tilbagebetaling af gebyr, herunder om, at nævnet kan tilbagebetale gebyret til klageren, hvis klagen trækkes tilbage.«

5. Efter kapitel 6 indsættes kapitel 6 a:

»Kapitel 6 a. Digital klagesagsbehandling

§ 18 a. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem Natur- og Miljøklagenævnet og førstestansen vedrørende sager, som er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, skal ske ved anvendelse af digital kommunikation, herunder bestemte it-systemer, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende.«

§ 2

I lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, jf. lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009, som ændret ved § 22 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, bekendtgørelse nr. 311 af 25. marts 2010 bekendtgørelse nr. 863 af 28. juni 2010, § 4 i lov nr. 553 af 1. juni 2011, § 9 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 5 i lov nr. 1384 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 56, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videre-

§ 56.

Stk. 2. Klage indgives til den myndighed, som har offentliggjort afgørelsen. Myndigheden sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

sende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 3

I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 945 af 24. september 2009, som ændret ved § 6 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 16 i lov nr. 341 af 27. april 2011 og § 19 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 63, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Na-

§ 63

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. En afgørelse efter § 6 eller § 38 må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 4. 165) Klage over en afgørelse efter § 6, § 38 eller kapitel 8 a har opsættende virkning, indtil klagemyndigheden har truffet afgørelse eller bestemmer andet.

Stk. 5. Klage over en afgørelse efter §§ 19-21 eller et påbud efter § 51, stk. 2 eller 3, om at iværksætte foranstaltninger har opsættende virkning, indtil klagemyndigheden har truffet afgørelse eller bestemmer andet.

Stk. 6. Hvis der klages over en afgørelse efter §§ 19-21 eller et påbud efter § 51, stk. 2 eller 3, om at iværksætte foranstaltninger, kan miljøministeren dog uanset stk. 4 bestemme, at klage ikke har opsættende virkning, hvis der ellers er fare for at ødelægge eller væsentligt forringe en naturtype eller for at skabe forstyrrelse med betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Stk. 7. Klage over en afgørelse efter §§ 19-21 eller et påbud efter § 51, stk. 2 eller 3, om at ophøre med eller undlade foranstaltninger har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 94. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse eller beslutning og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

tur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 63, *stk. 5*, der bliver *stk. 7*, indsættes efter 1. punktum »Miljøministeren kan dog bestemme, at klage ikke har opsættende virkning, hvis der ellers er fare for at ødelægge eller væsentligt forringe en naturtype eller for at skabe forstyrrelse med betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.«

3. § 63, *stk. 6*, ophæves.

Stk. 7 bliver herefter *stk. 8*.

§ 4

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, som ændret senest ved lov nr. 1274 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 94 affattes således:

»§ 94. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke sene-

re end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 5

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009, som ændret ved § 2 i lov nr. 1271 af 16. december 2009, § 19 i lov nr. 1505 af 27. december 2009, § 4 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, lov nr. 424 af 10. maj 2011, § 2 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 2 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 60, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig

§ 60

Stk. 2. Klage efter § 58, stk. 1, nr. 1, indgives til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Andre klager indgives til Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 3. Ved rettidig klage efter § 58, stk. 1, nr. 3, 4 og 5, kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at en af kommunalbestyrelsen eller miljøministeren meddelt tilladelse eller godkendelse ikke må udnyttes, og at et påbud ikke skal efterkommes. Er et bygge- eller anlægsarbejde iværksat, kan nævnet påbyde dette standset

Stk. 4. En tilladelse efter § 35, stk. 1, må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage efter § 58, stk. 1, nr. 1 og 2, har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 5. Natur- og Miljøklagenævnet påser, at den, som har modtaget en tilladelse, underrettes om klagen. Når klage indgives til kommunalbestyrelsen, underretter kommunalbestyrelsen straks den, der har modtaget en tilladelse, om klagen.

§ 77. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt af de klageberettigede efter §§ 84-87 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3, 4 og 5 bliver herefter stk. 5, 6 og 7.

§ 6

I lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009, som ændret ved § 18 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, lov nr. 122 af 23. februar 2011, § 15 i lov nr. 341 af 27. april 2011, og § 3 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 77 affattes således:

»§ 77. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om til-

§ 84 Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat,
- 2) miljøministeren og
- 3) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

§ 77.

..

Stk. 3. Klage indgives skriftligt af de klageberettigede efter § 82 og § 83 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

pasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

2. I § 84, *stk. 1, nr. 2*, indsættes efter »miljøministeren«: », når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.«.

§ 7

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009, som ændret ved § 3 i lov nr. 1151 af 17. december 2003, § 16 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 4 i lov nr. 1555 af 21. december 2010, og § 4 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 77, *stk. 3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 4. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 5. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhand-

lingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 8

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lovbeholdtgørelse nr.878 af 26. juni 2010, som ændret ved § 19 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 294 af 11. april 2011 § 5 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 5 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 54. Afgørelser, der kan påklages, skal oplyse datoen for klagefristens udløb og i øvrigt indeholde oplysning om, at

- 1) afgørelsen kan påklages skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet, og at
- 2) klage skal være modtaget af Natur- og Miljøklagenævnet senest ved klagefristens udløb.

1. § 54, stk. 1, nr. 1, udgår »og« og nr. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

- 2) klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, og at
- 3) klage skal være modtaget senest ved klagefristens udløb.«

2. Efter § 54 indsættes:

»§ 54a. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter næv-

net om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 9

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010, som ændret ved § 20 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 6 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 31.

Stk. 8. Klage indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, og fremsendes herfra til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse

1. § 31, *stk. 8*, ophæves.

2. Efter § 31 indsættes:

»§ 32. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 10

I lov om undersøgelser, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (miljøskadeloven), jf. lov nr. 466 af 17. juni 2008, som ændret ved § 37 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, § 21 i lov nr. 484 af 11. maj 201 og § 7 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 52. Klage indgives skriftligt til miljøministeren, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet, ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Når offentlig annoncering finder sted, jf. § 39, stk. 3, regnes klagefristen dog altid fra annonceringens dato. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, en helligdag, en grundlovsdag, en juleaftensdag eller en nytårsaftensdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

1. § 52, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til miljøministeren. Miljøministeren skal, hvis ministeren vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra miljøministeren med ministerens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når miljøministeren videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender ministeren samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 11

I lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, bekendtgørelse nr. 481 af 9. maj 2011 og § 8 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

I lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 8 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 16 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

»*Stk. 5.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Kla-

gen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 6. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 12

I lov om vandforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010, som ændret ved § 13 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 46 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 2 i lov nr. 1555 af 21. december 2010, § 7 i lov nr. 553 af 1. juni 2011, § 10 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 4 i lov nr. 1384 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 75. ...

Stk. 3. Klage indgives skriftligt af de klageberettigede efter § 80 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse

1. § 75, *stk. 3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 4. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 5. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter næv-

net om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 13

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 950 af 24. september 2009, som ændret ved § 3 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 11 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 foretages følgende ændringer:

§ 16.

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (Habitatdirektivet), EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (Miljøansvarsdirektivet), EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som senest ændret ved Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009, EU-Tidende 2009, nr. L 140, s. 114, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien og om ændring af direktiv 2004/35/EF, EU-Tidende 2006, nr. L 102, side 15 (Mineaffaldsdirektivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009 af 18. juni 2009, EU-Tidende 2009, nr. L 188, s. 14, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (Fuglebeskyttelsesdirektivet), EF-Tidende 2009, nr. L 20, side 7, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 31. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), EU-Tidende 2012, nr. L 26, s. 1.«

2. § 16, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videre-

Stk. 3. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 4. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 26 b

..

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til miljøministeren, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 4. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 3 og 4 ikke gælder for visse arter af afgørelser.

sende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 5-6.

3. § 26b, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betyd-

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om underretning af de klageberettigede.

ning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 5-8.

2. I § 26 b, stk. 5, der bliver til stk. 7, ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 5 og 6«.

§ 14

I lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer, lov nr. 1505 af 27. december 2009, som ændret ved § 23 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 12 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 17.

..

Stk. 2. Klage indgives til den myndighed, som har vedtaget planen. Myndigheden sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede plan og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1. § 17, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.»

§ 15

I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 24. september 2009, som ændret ved § 6 i lov nr. 1383 af 21. december 2009, og § 7 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 13 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 53 j.

..

Stk. 2. Klagen indgives skriftligt til miljøministeren. Ministeren videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagen.

Stk. 3. Klage har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet.

§ 51.

Stk. 5. Klage efter stk. 1 indgives af de klageberettigede efter § 52 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Klage skal være indgivet inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse. Når offentlig annoncering finder sted, jf. § 49, stk. 2, regnes klagefristen dog altid fra annonceringens dato. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1. § 53j, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 3 bliver herefter til stk. 4.

§ 16

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 24. september 2009, som ændret ved § 15 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 423 af 10. maj 2011, § 3 i lov nr. 632 af 14. juni 2011, § 14 i lov nr. 1273 af 21. december 2011 og § 1 i lov nr. 1275 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 51, stk. 5, udgår »Klage efter stk. 1 indgives af de klageberettigede efter § 52 til den myndighed, der har truffet afgørelsen« og »Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.«

2. I § 51 indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»*Stk. 6.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet

afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 7. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 8. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

§ 17

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009, som ændret ved § 4 i lov nr. 1519 af 27. december 2009, § 5 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, lov nr. 293 af 11. april 2011, § 3 i lov nr. 553 af 1. juni 2011 og § 15 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 69. Dyrkning, jordbehandling, plantning, jf. dog § 34, terrænændring, anbringelse af hegn, jf. dog § 29, og opførelse af bygværker i landzone må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m langs naturlige vandløb og søer eller vandløb og søer, der i vandplanen efter lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven) mindst har miljømålet god tilstand eller godt økologisk potentiale. Bestemmelsen gælder dog ikke for isolerede søer under 100 m².

1. § 69, *stk. 1*, affattes således:

»Dyrkning, jordbehandling, plantning, jf. dog § 34, terrænændring, anbringelse af hegn, jf. dog § 29, og opførelse af bygværker i landzone må ikke foretages i en bræmme på 2 m langs åbne naturlige vandløb og søer. Det samme gælder langs kunstige vandløb og søer, der i vandplanen efter miljømålsloven enten skal opfylde miljømålet godt økologisk potentiale eller maksimalt økologisk potentiale. Bestemmelsen gælder dog ikke for isolerede søer under 100 m².«

§ 82. Klage indgives til vandløbsmyndigheden, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Klage har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet.

Stk. 3. Ved meddelelse af et påbud eller et forbud kan vandløbsmyndigheden i særlige tilfælde beslutte, at påbuddet eller forbuddet skal efterkommes uanset klage. Selv om denne beslutning påklages, skal påbuddet eller forbuddet efterkommes, indtil Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 4. Hvis udnyttelse af en tilladelse eller godkendelse forudsætter udførelse af anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb, eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse foreligger. Vandløbsmyndigheden skal straks underrette den, der har fået tilladelsen eller godkendelsen, om, at afgørelsen er påklaget.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 3 og 4 indebærer ingen begrænsninger i Natur- og Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget afgørelse.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 3 og 4 ikke finder anvendelse på visse former for mindre arter af anlægsarbejder.

2. § 82, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 2-6 bliver herefter stk. 4-8.

§ 18

I lov om nationalparker, jf. lov nr. 533 af 6. juni 2007, som ændret ved § 30 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, § 11 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 16 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 31.

..

Stk. 2. Klage indgives til nationalparkfonden, der videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse

1. § 31, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er ind-

gået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 19

I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 928 af 24. september 2009, som ændret ved § 12 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 17 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 44.

..

Stk. 9. Klager efter stk. 2-4 indgives skriftligt til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 10. Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

1. § 44, stk. 9, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 9.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 10. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 11. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 10 bliver herefter stk. 12.

§ 20

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009, som ændret ved § 5 i lov nr. 1383 af 21. december 2009, § 3 i lov nr. 1519 af 27. december 2009, § 1 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, § 1 i lov nr. 553 af 14. juni 2011, § 12 i lov nr. 591 af 14. juni 2011 og § 18 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 87.

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet. Dette gælder dog ikke klage over afgørelser efter § 27, stk. 1 og 2.

Stk. 4. Klage over afgørelser efter kapitel 11 a har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte regler om underretning af de klageberettigede.

1. § 87, *stk. 2*, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3- 5 bliver herefter stk. 5-7.

§ 21

I lov om kolonihaver, jf. lovbekendtgørelse nr. 790 af 21. juni 2007, som ændret ved § 26 i lov nr.

§ 11.

...

Stk. 2. Klage indgives til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. En tilladelse efter § 4 må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen underretter straks den, som har modtaget en tilladelse, om klagen.

Stk. 4. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1336 af 19. december 2008 og § 9 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 11, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 22

I lov om sommerhuse og camping m.v., jf. lov bekendtgørelse nr. 785 af 21. juni 2007, som ændret ved § 3 i lov nr. 391 af 25. maj 2009, § 1 i lov nr. 1271 af 16. december 2009, § 4 i lov nr. 1383 af 21. december 2009 og § 8 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 10e, stk. 4, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 4.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fasthol-

Stk. 5. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende

de afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 5. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 6. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 5 bliver herefter til stk. 7.

§ 23

I lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 469 af 12. juni 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1518 af 27. december 2009 og § 14 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 26, *stk. 6*, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 6.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til det vandselskab, der har truffet afgørelsen. Vandselskabet skal, hvis det vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

§ 26. ...

Stk. 6. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til det vandselskab, der har truffet afgørelsen. Vandselskabet sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 7. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 7. Når vandselskabet videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

Stk. 7 bliver herefter til stk. 8.

§ 24

I lov nr. 522 af 26. maj 2010 om havstrategi foretages følgende ændringer:

§ 21. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at basisanalyser, beskrivelser af god miljøtilstand, fastsættelse af miljømål og dertil knyttede indikatorer, overvågningsprogrammer og indsatsprogrammer er offentliggjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 2. Klage indgives til miljøministeren, der sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 19, ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1. § 21, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videregive klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videregivelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.«

§ 25

I lov om aktindsigt i miljøoplysninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006, som ændret ved lov nr. 571 af 9. juni 2006 og § 17 i lov nr. 484 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:

§ 4a, *Stk. 2.* Klage til Miljøklagenævnet indgives skriftligt til det organ eller den forsyningsvirksomhed m.v., der har truffet afgørelsen. Organet eller forsyningsvirksomheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

1. § 4 a, stk. 2, ophæves.

§ 4 b. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og når den, som anmodningen stiles til, ikke er forpligtet eller kan forpligtes til at give oplysninger, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres

§ 4 c. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 3, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne, eller henviser til en anvendt standardprocedure

2. §§ 4 b og c ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 4 b.** Klage indgives skriftligt til den myndighed, det organ eller den forsyningsvirksomhed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden, organet eller forsyningsvirksomheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videregende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

§ 4 c. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal, når de anmoder om miljøoplysninger til brug for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser, og når den, som anmodningen stiles til, ikke er forpligtet eller kan forpligtes til at give oplysningerne, gøre denne bekendt hermed og med adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.

§ 4 d. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal så vidt muligt sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Stk. 2. Myndigheder og organer som nævnt i § 1, stk. 1 og 2, skal i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af § 3, nr. 2, efter anmodning oplyse, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henviser til en anvendt standardprocedure.«

Kulturministeriet

§ 29 v.

....

Stk. 2. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 4. Myndigheden giver meddelelse om afgørelse efter dette kapitel eller de regler, der udstedes efter dette kapitel, til klageberettigede.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om underretning af de klageberettigede.

§ 14. Afgørelser truffet af klima- og energiministerien eller en myndighed under ministeriet, som

I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 1517 af 27. december 2009, § 25 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 26 i lov nr. 1531 af 21. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 29v, *stk. 2*, ophæves, og i stedet indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 3-5 bliver herefter til stk. 5-7.

Klima- og Energiministeriet

§ 27

I lov om miljøvenligt design af energirelaterede produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1068 af 15. september 2010, som ændret ved § 29 i lov nr. 455 af 18. maj 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 14 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

ministeren har henlagt sine beføjelser efter loven til, kan påklages til Energiklagenævnet. Miljøministerens afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Afgørelser truffet af en anden myndighed i henhold til loven kan ikke påklages til klima- og energiministerens henholdsvis miljøministeren.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler om adgangen til at klage til Energiklagenævnet og Natur- og Miljøklagenævnet, herunder om opsættende virkning af klage, afskæring af klageadgang og søgsmålsfrist til prøvelse af afgørelser truffet af klagenævnene.

Stk. 4. Klima- og energiministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser truffet af en myndighed under ministeriet, som ministeren har henlagt sine beføjelser efter loven til, ikke kan indbringes for ministeren.

»*Stk. 2.* Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse og de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, samt en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 3. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 4. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 5-7.

§ 28

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2012.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på afgørelser truffet i førsteinstansen efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Verserende klagesager over afgørelser påklaget af ministeren efter § 84, stk. 1, nr. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, færdigbehandles af Natur- og Miljøklagenævnet.

§ 29

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1, § 10 og § 16 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.